

VEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL XIII Nr. 17

Vineri 26 aprilie 1957

8 PAGINI, 25 BANI

UN IMENS SIMBOL

Sfințenia muncii noastre constructive, muncii noastre desfășurate în libertate, nu ne e prezentă în conștiință numai în ceasurile marilor aniversări, ci zilnic, atunci când din minile sau din mintea noastră ies lucruri rotunziți, plini, fierbinți. Zilnic, când zidul la care muncim se înalță, când pițea pe care am frământat-o e coaptă, când locomotiva care a ieșit din atelier pornește uriașă, neagră, lăcioasă, și șine care se pierd în zare, când cartea a apărut, cu foile netălate și coperta fără cută, cartea care închide între scoarțe gîndurile, veghe, năzuințele noastre, când bolnavul pe care l-am vindecat se ridică din pat și pornește zimbitor, nițel uluit, drept pe picioarele lui, dincolo de poarta spitalului, atunci în sufletul nostru e o sărbătoare mică, intimă, luminoasă, pentru că asta înseamnă rodul muncii noastre, asta înseamnă că în fața oamenilor și a vieții ne-am justificat existența.

Și totuși, în acea zi în care muncă în sine e sărbătorită pe toată fața pământului, când oamenii muncii din toate unghiurile lumii, oamenii liberi sau cei care mai tinjesc după libertate, desășoară deasupra capetelor lor flamura roșie a nădejdilor împlinite sau numai proiectate în viitor, cu toate că ai sărbătorii în inimă ta muncă în fiecare zi și ai însemnat-o în calendarul vieții tale cu fapte, simți mai mult decît ce ceastă cotidiană bucurie, simți tot ce te leagă de ceilalți și te face să îți unui din uriașă armată a celor ce fauresc bururile lumii, din uriașă armată a celor ce merită tot, pentru că sint făuritori ai tot.

Cînd s-a născut această sărbătoare, acum 68 de ani, în prima primăvară care a văzut minile hătătorite de muncă ridicînd drapelul și pancarta pe care erau scrise cuvintele de revendicare ale primilor muncitori care au cutezat să numească a lor ziua asta de 1 Mai, în prima primăvară în care singele muncitorilor a însemnat pe pîmînt protestul lor și furia dușmanilor lor, proletariatul nu dobindise încă nici-cărieri pe lumne libertatea de a-și rosti cu glas tare gîndurile și voința.

Pavel Vlasov al lui Gorki își dădea singele și în alte țări, plătia cu libertatea lui protestul lîmpele pe care îl rostise tare și bucuria de a fi condus manifestările muncitorilor și în alte țări. Și dacă azi Pavel Vlasov pășește liber, cu fruntea luminată, plin de demnitate omenască pe atîta străzi și drumuri ale altor țări libere, alți Vlasovi plătesc încă protestul, strigătul, actul de afirmare al nefermirii lor dorințe de dreptate, cu libertatea și unorii chiar cu viața lor.

Dacă milioanele de oameni ai muncii din Uniunea Sovietică se vor gîndi în ziua de 1 Mai 1957 că în toamna aceluiași an vor împlini 40 de ani de libertate, 40 de ani de cînd Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, ca un uriaș cutremur, a clătinat din temelii regimul burghez și l-a surpat la pămînt, curajînd în vreme, odată cu rîulele lui și ultimele vestigii ale strîmbei orîndurii, alte milioane de muncitori din țările capitaliste vor smulge cu greu sau deloc libertatea de a-și cînti truda creatoare, învoirea de a pune deoparte unealta de muncă pentru a îmbrăca haina de duminică și cămașa albă a odihnei.

Dacă milioanele de oameni din Uniunea Sovietică vor sărbători în ziua de 1 Mai realizarea celui mai mare sinerofazotron din lume, care a intrat în funcție la 11 aprilie a.c., sorții progresului industriei lor, alți muncitori din uzinele atomice ale țării imperialiste se vor gîndi cu strîngere de inimă la munca grozavă a minilor lor, prin care patronii lor ar dori să aducă pietre omenirii. Și sărbătorind ziua muncii, vor fi silii să sperie înăuntrul conștiinței lor că rezultate e acestei munci nu-și vor ajunge niciodată felul, că mine poate vor construi pentru viață, nu se vor mai irosi pentru moarte.

În vreme ce în Uniunea Sovietică s-au deslețit 35,5 milioane de ha. de pămînt și recolta globală din 1956 a crescut cu 28 la sută peste anul precedent, în lumea capitalistă se înlîmpra lăpte ca cele petrecute în Italia unde, la 14 aprilie, locuitorii din comunele San Bartolomeo și Montefalcone (din provincia Benevento) au pornit un „marș al foamei”, ca să ceară guvernului să ia măsuri împotriva mizeriei și a somajului.

În vreme ce în toate țările din lagărul socialist se pun zilnic probleme de culturalizare a maselor, de asistență socială, de construcție de mari sanitare, în țările lagărului imperialiste se plînuiesc noi baze atomice, în vederea unui nou război mondial.

În vreme ce cetățeanul din R.P.R. vede cum cresc la sale casele de naștere și bibliotecile, cum crește numărul femeilor calificate în diverse profesii și posturi de conducere în care-și spun cuvîntul, oamenii din Alger sint silii să stea zilnic cu fața spre ziduri, cu pieptul lipit de ele, cu brațele ridicate, lipite de zid, ca niște uriași lilieci, ca să poată fi percheziționați în liniște, ca să fie controlați în amănunt, pentru că și-au spus sus și tare dorința de libertate, devenind astfel o primejdie pentru stăpînii lor.

Nu, muncitorii lumii nu au toți parte de aceleași condiții de muncă pașnică și mulțumire născută din victorii asupra trecutului, atunci cînd sărbătorește ziua internațională a muncii. Dar îl unește, totuși, același gînd, același uriaș optimism care nu se poate naște în cel ce asupește, profită și încearcă să-și mențină dominația, ci în cel care trudește și clădește pentru că el este cel plin de conștiința forței sale, de conștiința dreptății și dreptului său, de conștiința mersului inevitabil, just, al istoriei.

Și acest optimism care înlăsoară ca o cunună uriașă întregul glob pămîntesc, acest optimism jesus din siguranța realizărilor și a nădejdilor, în ziua de 1 Mai se afirmă și mai puternic, și mai strălucitor în milioanele de conștiințe ale oamenilor muncii.

Puterile imperialiste au încercat în anul acesta două lovituri și au înregistrat două eșecuri. Contrarevoluția din Ungaria și atacul asupra Egiptului au costat vieți omeniești, dar s-au soldat cu înfrîngerea instigatorilor și a năvălitorilor, și cu blazul conștiințelor cinstite asupra celor care tulbură apele.

Oamenii muncii din lumea întreagă au văzut încă o dată cine sint dușmanii poporului, ai popoarelor, dușmanii păcii. Că a lupta pentru un trai mai bun, pentru drepturi, pentru libertate.

tea omului, pentru deslînțirea exploatații, colonialismului, pentru pace, împotriva faptului că cele mai mari descoperiri ale științei sînt făcute pentru distrugere, sint unul și același lucru. Că marea luptă a tuturor oamenilor cinstiți de pe glob le cuprinde pe toate laolaltă.

Ziua de 1 Mai adună în ea, imens simbol, toate aceste semnificații, toate năzuințele oamenilor care iubesc viața cu bogățiile și frumusețile ei, oamenii cu nesfîrșitele lor comori de putere, elan și generozitate, trecutul cu tot ceea ce nu se uită, cu suferințele care l-au brăzdat și cu jertfele care trebuie să venic cinstite, viitorul cu împlinirile pe care le va cuprinde, datorită neînvingei dorințe de progres din om.

Cel ce muncesc, toți cei ce muncesc, de la îndepărtatele plantații de cafea în care omul negru se apleacă peste ogor sau un soare veșnic arzător, pînă la vîntorii de la polul purii înghețat, de la chinezul care ară acum, primul după zece de generații, propriul lui pămînt, pînă la Italianul care a pornit disperat „marșul foamei” în minunaț de frumoasa lui țară, se îmbrățișează în gînd peste mări și țări, peste munți și hotare în această zi, înfrății de același gînd: al unei dreptăți care va însemna într-o zi toate frunțile, al unei păci care va face cu puțință toate biruințele omului asupra firii și va aduce omului echilibrul și fericirea de care e însetat.

Lucia Demetrius

În acest număr :

- Prof. Stanciu Stolan: Probleme ale pedagogiei sovietice
- Valentin Silvestru: Colocviu imaginativ al spectatorului
- Emil Suter: „In toiul luptei” (pag. 2-a)
- „O soartă de om”, navelă de Mihail Șolohov (pag. 3, 4, 6)
- Acad. prof. Șt. Milcu: Premiile Lenin pe anul 1957
- Andrei Tudor: Enescu și arta muzicală rusă
- Ion Crișan: O statistică edificatoare (pag. 5-a)
- Profil poetic (pag. 6-a)
- M. Mihail: Cînd visele savanților devin realitate
- Octavian Paun: Călători romîni în Rusia (pag. 7-a)

Trăiască 1 Mai, ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc!

desen de Ligia Macovel

Pe Amur

Multe secole a dăinuit în China credința că Amurul este lăcașul Dragonului Negru, una din forțele malefice ale mitologiei Orientului îndepărtat.

An de an, prin inundațiile sale catastrofale, fluviul aducea terribile zădărnici nenumărate jertfe umane. Dar — cum spun legendele chineze — Dragonul Negru își mai lua cu de la sine putere și alte jertfe, care nu-și erau oșterite, în apropierea piscului Micul Hingan, unde colții săi de piatră s'arîmrau corăbii și plute, înghițindu-le în întregime, cu toată încărcătura lor de oameni și mărfuri.

Chiar și în zilele noastre, cînd aproape întregul Amur, cu traseul lui de mai bine de 4.300 km a depășit principala arteră navigabilă a Orientului îndepărtat, deșelul periculos de lîngă Micul Hingan, unde fluviul se îngustează foarte mult, a mai rămas ca un punct necucerit. În apropierea „lăcașului” Dragonului Negru sute de vapoare sovietice și chineze care străbat Amurul erau silite să acosteze, mărfurile erau transbordate pe sa-tupe, iar acestea le treceau dincolo de deșelul, unde așteptau alte vapoare. Timp pierdut, forță de muncă irosită, pagube și necazuri.

Și toate din pricina „locătoarei de corăbii” de lîngă Micul Hingan, unde cu toată forța sa colosală, fluviul era gîtit de stînci și pereții de piatră.

Dar în iarna care a trecut, cînd a-torii din avioanele de pe ruta Ulan Bator-Pekin privind cu binoculurile infernalul deșelul, au fost martorii unui spectacol uimitor. De-a lungul trecătoarelor ferocate de îngheț, mi și mi de oameni ajutați de mașini gigantice săpau în gheața fluviului

un fel de puțuri enorme. Aceste puțuri ciudate erau apoi umplute la loc cu apă și lăsată iar să înghețe. Și din nou oameni și mașini reîn-cepeau aceeași muncă, ce părea să-fărimată și scoasă la suprafață.

De fapt, această operațiune ne-obșnăuită nu era decît o nouă metodă, fețînă și rapidă de adîncire a albiei unui fluviu elaborată de o echipă de hidrologi sovietici și chinezi, ca rezultat al unei înfele-geri intervenite între Uniunea Sovietică și R.P. Chineză pentru a se pune capăt, în sfîrșit, activității milenare și distrugătoare a „locă-toarei” de lîngă Micul Hingan.

Și iată că într-o zi de iarnă, mîile de aluenți ai Amurului, din Mongolia și pînă în Allai, au tre-sărit ca electrizati. Puțurile de lîngă Hingan atînseseră fundul flu-viului. Văile înspăimîntătorului de-șelul au fost cuprinse de vîiet și cutremur. Zece de mii de tone de explozibili deșus pe fundul fluviului au aruncat în aer uriașe cantități de gheață și piatră.

În scurtă vreme chiar și vîșetele de cel mai mare tonaj care circula pe Amur nu tor mai fi silite să oprească în Jața fostei cetăți a dragonului, ci vor trece în vîle prin strîmtoare.

Lîngă Micul Hingan, pe ambele maluri ale fluviului s-au înalțat locuințe, s-a înlemnat un orașel al constructorilor chinezi și sovietici. Sălășul Dragonului Negru care multă vreme i-a înspăimîntat pe marinari a devenit un simbol al prieteniei dintre două mari popoa-re.

V. Dascălu

Internaționalismul în acțiune

Una din formele cele mai importante și semnifica-tive sub care se manifestă colaborarea statornică între țările lagărului socialist este colaborarea lor tehnico-științifică. Ea completează în chip armonios formele clasice de relații economice interstatale (comerciale, de credit etc.) existente, cu un conținut nou pe piața mondială socialistă.

Pentru a înțelege întreaga semnificație a colaborării tehnico-științifice dintre țările socialiste trebuie să avem permanent în vedere că epoca pe care o trăim este o epoca de revoluționare a tehnicii în producția mondială.

Tocmai într-o asemenea epocă țările socialiste des-fășoară marea lor luptă pentru a atinge în toate sferile producției materiale nivelul cel mai înalt al tehnicii con-temporane. Această luptă are o importanță vitală pentru confirmarea superiorității socialismului față de capitalism.

Socialismul are după cum se știe — în întrecerea angajată — un avantaj de prim ordin care decurge din lărga, imediată și planificata aplicabilitate a cuceririlor științei în producție. Colaborarea tehnico-științifică lărg-ește acest avantaj de la scara națională la scara siste-mului mondial socialist, exprimînd în modul cel mai convingător natura nouă a relațiilor de ajutor reciproc în vederea atingerii scopului comun.

Două recente comunicate au venit să ilustreze procesul de continuă adîncire a colaborării tehnico-științifice dintre statele socialiste.

Unul din aceste comunicate releva importantele hotărîri adoptate la Praga de Comisia permanentă pentru colaborarea economică și tehnico-științifică în domeniul construcției de mașini a țărilor participante la Consiliul de ajutor economic reciproc.

Recomandările sesiunii de la Praga sint nemijlocit legate de adîncirea diviziunii internaționale socialiste a muncii, de procesul de specializare industrială care de-curge din această diviziune și de necesitatea strînselor cooperări pe care dezvoltarea specializării o implică.

În același timp, amintitele recomandări scot în evi-dență una din laturile colaborării tehnico științifice exi-stente pe piața mondială socialistă: colaborarea multi-laterală a țărilor socialiste în problemele specifice ale diferitelor ramuri ale economiei. Această latură se îm-bină cu o a doua, nu mai puțin însemnată: colaborarea bilaterală între diferite țări, pe ansamblul problemelor tehnico-științifice care prezintă interes pentru țările res-pective.

Un exemplu grăitor de asemenea colaborare bilate-rală este dat de rezultatele celei de a 8-a sesiuni a Comisiei sovieto-romine de colaborare tehnico-științifică. Varietatea problemelor abordate cu prilejul acestei sesiuni, care a cuprins sfera schimbului de experiență

între oamenii de știință și sfera schimbului de documen-tări tehnice, arată că în condițiile unor relații de ajutor reciproc între țări, există uriașe posibilități practice de colaborare.

Pentru țara noastră, rezultatele obținute la recenta sesiune a Comisiei sovieto-romine de colaborare tehnico-științifică au o deosebită importanță. Am în vedere, în primul rînd, faptul că vom primi încă în cursul acestui semestru documentația tehnică pentru construcția de mașini de instalații de reformare catalitică a benzinei, pentru cocsificarea rezidurilor de petrol și pentru obține-rea materiei prime necesare fabricării alcoolului etilic sintetic din gaze petrolifere etc. — După cum se vede, ajutorul tehnico-științific sovietic ne va permite să rezol-văm într-un timp mai scurt și cu eforturi mai reduse o serie de probleme care au o incidență imediată asupra sarcinilor puse de dezvoltarea principalelor ramuri ale industriei naționale.

Un interes tot alt de mare prezintă problemele con-crete rezolvate la aceeași sesiune în legătură cu cola-borarea tehnico-științifică în domeniul producției agricole.

Evident, colaborarea bilaterală implică din partea ambelor părți sarcini. În domeniul industrial, România va livra Uniunii Sovietice documentații tehnice de pro-iectare pentru folosirea în construcții industriale a pre-fabricatelor din beton armat, pentru instalații de desalî-nare electrică a țîțeiului, va face cunoscute specialiștilor sovietici realizările noastre în domeniul industriei ali-men-tare, mediciei etc.

Cine cunoaște lumea care se dă în lumea capitalistă pentru păstrarea secretelor de producție și a descoperi-rilor științifice față de partenerii economici (parteneri pe care natura relațiilor capitaliste îi înfățișează permanent drept concurenți), pentru apărarea monopolului sau a supremației tehnice față de alte țări, va putea să apre-cieze în întreaga sa adîncă rolul semnificației acordurilor dintre țările socialiste privind colaborarea lor tehnico-științifică.

Nol am citat mai sus numai două din aceste acor-duri. S-ar putea cita alte zeci de acorduri asemănătoare. Fiecare dintre ele reflectă, pe planul unor probleme de specialitate, spiritul care însuflețește această colaborare frățescă.

Este spiritul internaționalismului proletar, pe care oamenii muncii din întreaga lume îl sărbătorește în ziua de 1 Mai și pe care Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și apoi transformarea socialismului într-un sistem mondial l-au așezat drept fundament de neclî-nit al relațiilor statale interstatale.

Costin Murgescu

Carnetul scriitorului

Făurari de frumusețe

O prietenie adevărată și trainică nu se poate baza decît pe o cunoaș-tere reciprocă. Această cunoaștere nu are, desigur, limite, ea se îmboga-ște mereu, pășind înainte odată cu viața și strădelind toate adîncurile ei. Prietenia noastră, a poezilor romîni cu poezii sovietice este trainică toc-mai pentru că se bazează pe un per-manent schimb nu numai de expe-riență ci de frămîntări, visuri, cău-tări neîncetate. Deși nu ne-am strîns niciodată mina, nu simt pen-tru todeauna prieten cu Simonov, lîngă versurile cărăuia am petrecut zile și nopți, dar de o altfel de în-cordare decît în romanul lui cu acest titlu. Cînd am tradus „Stăpîna ca-sei” sau „Povestea unor arme ascun-se” am simțit aceeași bucurie pe care o încerci atunci cînd îți scrii proprii-le-i versuri. La fel de scrieri sint cu Surkov, cu Margareta Aligher, cu A-lexandru Iașin sau cu Scipaciov. Iar Maiakovski îmi este tot alt de cu-noscut, ca om și poet, ca un frațe-bun. Pentru mine, ca și pentru ceilalți poeți romîni, poezii sovietice reprezintă tot ațîția prieten. Mult mai important este, desigur, ce reprezintă ei pentru cititorul romîn. Imi voi aminti totdea-cuiva volume ale poezilor sovietici traduse în romînesc. Erau, după tra-ducerile din Maiakovski, trei volume cu versurile lui Scipaciov, Isakovski și Surkov. Ulmiu era tradus de mine. Ele s-au epuizat din librării într-un timp record. Cititorul romîn le aștepta demult, așa cum aștepta astăzi noi și noi traducerii. La fel de entuziaști a fost primită și apariția Antologiei poeziei sovietice, un volum masiv, cuprinzînd tot ce are mai valoros poezia sovietică, începînd cu Maia-kovski.

Nu pot să nu mă gîndesc la toate acestea acum, în prezua apariției An-tologiei poeziei romînești în librării sovietice. Am cunoscut cititorul sovie-tic. L-am văzut și la sezători, pe stră-dă sau în metro, mereu cu o carte în mină. Și de cite ori vedeam pe pagini rînduirea familiară a versului mă gîndeam la altele traducerii diu poezia noastră care au pătruns adînc în rîndurile iubitorilor de poezie din Uniune. Eminescu este cunoscut și iubit ca și la noi. Poezia nouă a găsit mereu loc în reviste, ziare, cu-letre. Acum antologia poeziei noastre vine să prezinte cititorului sovie-tic o iconă a s'rădanilor care au culminat cu versul lui Eminescu, Ar-ghezi, Macedonski, Coșbuc, Bacovia și Benic. Cititorul sovietic ne va cu-noaște mai bine și, sint sigur, se va apropia și mai mult de noi. Va me-dita cu Eminescu, legănat de armo-niile lui neperitoare. Va url și va hiestema, încă o dată, trecutul, alături de Argezi. Va cunoaște deslînțirea versului lui Macedonski. Il va cu-noaște mai bine pe țărânul romîn, odată cu Coșbuc. Va simți durerosul fier al singurătății lui Bacovia. Va vibra cu pătosul lui Benic. Va cu-noaște țesătura intimă a poeziei noastre, expresie directă a vieții po-porului nostru. Va citi, prin transla-țurarea versurilor, istoria noastră, su-ferințele, nădejdile și luptele de ieri, avîntul cons'rucției de astăzi, gîndu-riile noastre de viitor. Va recunoaș-te în aceste gînduri propriile lui gîndu-ri pentru pacea și fericirea lumii în'tregi, pentru demnitatea omului, pentru libertate și progres.

Mihu Dragomir

Concursul nostru

Gazeta noastră organizează un concurs de cuvinte încrucișate cu tema

FESTIVAL—MOSCOVA 1957

dotat cu numeroase premii.

Citiți în pagina a 7-a condițiile de parti-cipare la concurs.

O soartă de om

(urmare din pag. 3-a)

tu începe să urle și să mă drăcușcă în limba lui; și iar înșală pistolul automat. Ceiații rinjesc; apoi se îndepărtează fără să-mi facă vreun rău. Numai smeadul se uită de trei ori îndărăt la mine, până ajunge la drum. Îi scapără ochii ca la un pușcăciu. Fierbe de minie. Și adică de ce? Parcă eu îl luasesm lui cizmele, nu el mine.

Ce era de făcut, frate? N-aveam unde să șterg. Am ieșit la drum și... scotind înjurături teribile, înforcate, ca la Voroneț. — Am pornit, prizonier, spre apusul! Mergeam grozav de încet; într-un ceas făcusem un kilometru, nu mai mult. Vroia să mergi înainte, dar te împingea cei din dreapta și din stânga și erai purtat pe drum, legându-te ca un om beat. Făcu o bucată de cale și mă rzuise din urmă o coloana de prizonieri de-ai noștri, soldați din aceeași divizie în care fusese și eu. Mi linua zece pistoliști nemți. Cel ce mergea în capul coloanei, când ajunge în dreptul meu, fără să spună vreun cuvânt, mă împinge cu mâna și mă plesni în cap cu mineralul pistolului automat. Dacă eu îi căzui, pe loc mă-ri ciuitui cu o rafală; dar ai noștri mă au înăntat din zbor, m-au împins în mijlocul lor și jumătate de ceas mă-au dus de subsori. Iar când îmi venii în fire, un prizonier îmi șopti: „Ferească dumnezeu să cazii! Caută să mergi din răspuțeri, altfel țiea te ucide”. Deși eram la capatul puterilor mele am mers totuși înainte.

Cum apuse soarele, nemții întăriră escorta. Urcară într-un camion încălzoaici de pistoliști și nu goniră în marș forțat. Cei mai grav răniți dintr-ai noștri, care nu se puteau ține de picioare, erau împușcați de-a dreptul pe drum. Doi înceară să fugă; dar nici asta nu le ieși la scoateală — fiindcă în noaptea cu luna pe cimpul cu se vedea ca zăua; fură, bineînțeles, împușcați. La miezul nopții ajunserăm într-un sat pe jumătate ars. Ne băgară să minem intr-o biserică cu bolta spartă. Pe pardoseala de piatră — nici un smoc de paie. Și noi toți n-aveam mantale, eram numai în bluză și pantaloni — așa că nu era chip de așternut nimic. Unii n-aveau nici măcar bluză, numai niște cămăși de bumbac. Cei mai mulți erau grade inferioare, care își lepădaseră tunica sau bluza — ca să nu se deosebească de simplii soldați. Apoi, servanții de la artilerie n-aveau bluze. Fuseseră capturați, așa cum lucrău gol, pe lângă tunuri.

Noaptea se porni o ploaie cu găleata, care ne udă până la piele. Cupola bisericii fusese dărâmată de un obuz de artilerie grea sau de o bombă lansată din avion. Iar acoperșul era tot gaurit de schije. Nu găseai un locușor uscat nici în altă. Toată noaptea ne-am aflat în biserică asta, ca oile într-un staul întunecos. În timpul nopții, cineva mă trage de mină și mă întreabă: „Tovarăș, nu ești rănit?” Îi răspund: „Dar ce te privește pe tine, frățioare?” Atunci zice el: „O să simt medic militar. Ți-aș putea fi — cine știe? — de vreun folos!” Mă jaluiesc lui ca umărul drept. Îmi scrie, mi se sco umărul și mă dăruie cumplit. El îmi spune scurt: „Scote-ți bluză și cămașă!” Îmi scot totul de pe mine. El începe să-mi pipăie bratul la umăr cu degetele lui subțiri, dar așa că mi se întuneca înaintea ochilor. Scrișese din dinți și zice: „Tu pe semne ești veterinar, nu doctor de oameni. Om fără inimă ce ești, de ce apeși așa de tare pe locul bolnav?” Doctorul mă pipăie mai departe și îmi răspunde cu răutate: „Treaba tăi să faci. Ia te uită de ce îl cărei am parte! Stăpânește-te. Acum o să te doară încă și mai tare”. În aceeași clipă îmi răsușete bratul cu atâta putere, încât văd stele verzi.

Când îmi revin în fire, îl întreb: „Ce faci fasciștii de aură? Bratul meu e rupt în bucăți și tu încă mă-l smulgi așa de tare”. Îl aud cum ride pe infundate și îmi spune: „Credeam că ai să mă plesnești cu mina dreaptă; dar văd că ești băiat bun. Bratul nu ți-i fracturat, era numai scindrit și ți-l am pus în loc. Ei, nu te simți mai bine acum?” Intr-adevăr, simt cum durerea mă părăsește. Îl mulțumesc din tot sufletul. Iar el pleacă mai departe prin întuneric, întrebând încetiv: „Este vreun rănit?” Să-n înseamnă să fi adevărat doctor. Și-n prizonierat, și pe întuneric — el își îndepărtează înalta lui misiune.

A fost o noapte nelucrată. Nu ni se dădu drumul afară. Sefii escortii ne anunșă în privința asta că în noaptea cite doi în biserică și tu încă mă-l smulgi așa de tare”. Îl aud cum ride pe infundate și îmi spune: „Credeam că ai să mă plesnești cu mina dreaptă; dar văd că ești băiat bun. Bratul nu ți-i fracturat, era numai scindrit și ți-l am pus în loc. Ei, nu te simți mai bine acum?” Intr-adevăr, simt cum durerea mă părăsește. Îl mulțumesc din tot sufletul. Iar el pleacă mai departe prin întuneric, întrebând încetiv: „Este vreun rănit?” Să-n înseamnă să fi adevărat doctor. Și-n prizonierat, și pe întuneric — el își îndepărtează înalta lui misiune.

A fost o noapte nelucrată. Nu ni se dădu drumul afară. Sefii escortii ne anunșă în privința asta că în noaptea cite doi în biserică și tu încă mă-l smulgi așa de tare”. Îl aud cum ride pe infundate și îmi spune: „Credeam că ai să mă plesnești cu mina dreaptă; dar văd că ești băiat bun. Bratul nu ți-i fracturat, era numai scindrit și ți-l am pus în loc. Ei, nu te simți mai bine acum?” Intr-adevăr, simt cum durerea mă părăsește. Îl mulțumesc din tot sufletul. Iar el pleacă mai departe prin întuneric, întrebând încetiv: „Este vreun rănit?” Să-n înseamnă să fi adevărat doctor. Și-n prizonierat, și pe întuneric — el își îndepărtează înalta lui misiune.

A fost o noapte nelucrată. Nu ni se dădu drumul afară. Sefii escortii ne anunșă în privința asta că în noaptea cite doi în biserică și tu încă mă-l smulgi așa de tare”. Îl aud cum ride pe infundate și îmi spune: „Credeam că ai să mă plesnești cu mina dreaptă; dar văd că ești băiat bun. Bratul nu ți-i fracturat, era numai scindrit și ți-l am pus în loc. Ei, nu te simți mai bine acum?” Intr-adevăr, simt cum durerea mă părăsește. Îl mulțumesc din tot sufletul. Iar el pleacă mai departe prin întuneric, întrebând încetiv: „Este vreun rănit?” Să-n înseamnă să fi adevărat doctor. Și-n prizonierat, și pe întuneric — el își îndepărtează înalta lui misiune.

A fost o noapte nelucrată. Nu ni se dădu drumul afară. Sefii escortii ne anunșă în privința asta că în noaptea cite doi în biserică și tu încă mă-l smulgi așa de tare”. Îl aud cum ride pe infundate și îmi spune: „Credeam că ai să mă plesnești cu mina dreaptă; dar văd că ești băiat bun. Bratul nu ți-i fracturat, era numai scindrit și ți-l am pus în loc. Ei, nu te simți mai bine acum?” Intr-adevăr, simt cum durerea mă părăsește. Îl mulțumesc din tot sufletul. Iar el pleacă mai departe prin întuneric, întrebând încetiv: „Este vreun rănit?” Să-n înseamnă să fi adevărat doctor. Și-n prizonierat, și pe întuneric — el își îndepărtează înalta lui misiune.

mine un flăcău bolnav, cu minile sub cap; iar lângă dînsul stă un tineret cîrn, pipri-lu, numai în cămașă, alb ca varul, fiindcă și genunchii imbrăcați. „Im, — mă gândesc, tinerelul ăsta n-o să-l poată face felul unui harnic, așa că zdrăvin. Are să trebuiască să răpune eu!”

Îl atîșeu cu mina. Îl întrebai în șoaptă: „Tu ești comandant de pluton?” Nu-mi răspunde nimic, dădu numai din cap în semn de adevărate. „Asta vrea să te denunțe?” și arăță spre flăcăul cel culcat. El iarăși făcu semn din cap. „Ei bine, — zisei, — ține-te de picioare ca să nu așviri! Dar la țuțelă!” — și mă și năpustii asupra flăcăului acela, iar degetele mi se închețară în bregăta lui. Nu apucă să scoată nici un țipăt. Îl ținui sub mine câteva minute: apoi mă ridicai. Trădătorul zăcea mort cu limba ieșită din gură!

Mă simteam prost de tot după istoria asta și stranie vroiam să-mi spal miștile: parcă nu mi gîluseam un om, ci o năpăciță teribilă. „Prima dată în viață am ucis, și încă pe unul de-ai noștri”. Dar ce fel de al nostru era el? Un trădător, mai rău decît un străin. Mă sculai în picioare și spusei comandantului de pluton: „Haidem de aici, tovărășo, doar biserică-i mare.”

După cum spusese Krîjnev, furăm puși în front lângă biserică, încercuiri de pistoliști; iar trei oștîeri SS începură să aleagă pe

cei mai periculoși pentru dînsii. Întrebarea: cine-i comunist, comandant, comisar? Dar nu se găsea nici unul. De fecă, nu se află de ageniencia nici un lăcășor care să-i denunțe — doar aproape jumătate dintre noi eram comunisti și, bineînțeles, comisari. Din două sute și ceva de oameni numai patru fură luși. Un evreu și trei ruși, simpli soldați. Rușii intrară în blocul, fiindcă tustrei erau smolți și aveau părul creț. Fasciștii se apropiară de rînd de ei și-i întrebă: „Unde-i?” Soldatul răspundea că-i rus, dar nici-mi nici nu vroia să-l asculte. „Leși — și gata!”

Nemții îi impușcară pe acești neprociți, iar pe noi ne minară mai departe. Comandantul de pluton cu cără gîluseam pe trădător se ținu lipca de mine pînă la Poznan și în prima zi merui într-o strîngere din mers mină. În Poznan ne-am despartit din următoarea pricină.

Vezi, frățioare, cum se împletesc lucrurile? Din prima zi îmi venii în minte să fug la ai noștri. Vroiam să fug cu tot dinadîsul. Dar pînă la Poznan, unde furăm băgați într-un lagăr adevărat, nu avui nici un priel-potrivit. În lagărul din Poznan însă mi se ivi asemenea prilej. La sfîrșitul lui mă furăm trimiși într-o pădurice de lângă lagăr, ca să săpăm morminte pentru prizonierii noștri morți, căci mureau mulți de dizenterie. Săpăm eu în glia Poznanului, dar îmi aruncam ochii în toate părțile și deodată băgai de seamă că doi dintre paznicii noștri se așezaseră la o gustare, iar al treilea picotea de somn la soare. Aruncai țipătul și mă strecurai încetiv după un tuș. Iar pe urmă, — la goană, întinzînd-o drept spre soare-răsare.

Paznicii mei își veniră peșemne curînd în fire. Nici nu pot să-mi dau seama cum un om istovit ca mine a găsit în sine atîtea puteri ca să facă într-o zi și o noapte aproape patruzeci de kilometri. Însă n-a nicio-nic nimic din visul meu: a patra zi, cînd eram departe de lagărul alurist, am fost prins. Niște cini poliștiți se luaseră pe urmă mea și mă descoperiră într-un ogor de oază necosit.

În zorii mă temui să merg pe cîmp deschis, iar pînă la pădure mă erau cel puțin trei kilometri. Atunci mă pîții în oază pe-țu zăua aceea. Frecai în palme boabe de oază, mestecai din ele, iar restul îl jurnai în buzunar drept provizie, — cînd deodată auzii țîhnit de cini și dușul de motocicletă. Auzii se strîne imina, deoarece cini mă dădu glas din ce în ce mai aproape. Mă culcai pe burta și îmi acoperii obraji cu minile — ca măcar față să-mi scape nemuscata. Însășiții cini mă ajunseră și în citeva clipe făcîră prai zădrenele de pe mine. Rămăsei cum m-a făcut mama. Mă tiroșară prin oază după bunul lor plac și în cele din urmă un dulău îmi puse în piept labele de dinainte, cu ochii la bregăta mea — dar fără să-mi-o apuce.

Nemții soșiră în două motociclete. La început mă bătură pe săturatele; apoi asmuțiră cini asupra-mi — de zburau din mine numai flenduri de piele cu carne. Mă dușeră în lagăr gol, tot numai o rană. O lună stătui la carceră pentru încercare de fugă; totuși rămăsei cu sufletul în mine! Mi-i greu să-mi amintesc, frate, dar încă și mai greu să povestesc ceea ce mi-a fost dat să sufar ca prizonier. Cînd îți aduci aminte de chinurile neomenite pe care le-ai îndurată în Germania, cînd îți amintești de tovarășii dragi care s-au prăpădit turturări în lagărele de acolo, — nu-ți mai simți înimă în piept, ți se pune un nod în gît și de-abia poți răsăla.

În doi ani de prizonierat, pe unde n-ai fost minat! În vremea asta am făcut ocoul unei jumătăți din Germania. Am fost și în Saxonia, unde am lucrat la o uzină de siliciu. Am cărat cărbuni cu vagonetele în minele din tîntul Ruhrlui. M-am încovoiat spînzarea în muncile terasere din Bavaria. Am fost și-n Turingia. Numai dracul știe unde s-am fost nevoit să calc pe pămîntul nemțesc Acolo, frate, natura e ferulită: dar ai noștri au fost bătuți și împușcați în același chip. Năpăricile și parazitii blestemați de dumnezeu ne-au bătuț cum la noi nu se bat, de cînd lumea, nici vitele, ne băteau cu pumnii, ne căleau în picioare, ne loveau cu bastoane de cauciuș sau cu orice bucată de fier le cădea la mină — fără să-mi vorbim de patul armei și de ciomege.

Te băteau fiindcă ești rus, fiindcă te mai bucuri de lumina soarelui, fiindcă muncesti pentru dînsii, ticăloșii! Te băteau fiindcă nu privești, nu calci și nu te întorci așa cum vor ei... Te băteau pur și simplu ca să te zdrobească pînă la moarte, ca să te îneci înghițind propriul tău sînge și să crăpi sub loviturii. Cuptoare pentru noi toți erau desigur destule în Germania...

Eram hrăniți, ca să zicem așa, foarte tot în aceleai fel: ni se dădea o sută cincizeci de grame cîrăf de pine, în două cu rîmăș, și o înaltură lungă de gulină. Apoi țărta pentru ceal în unele locuri ni se dădea, iar în altele nu. Dar ce mai vorbă! Judeca singur: pînă în țărtoai avam optzeci și șase de kilograme, iar țărta toamnă nu cîntăream mai mult de cincizeci. Rămăsesem numai pielea și oasele. Dar nici oasele nu mai eram în stare să le port. Totuși hai la muncă, fără să crînciești — și încă ce muncă, chiar peste puterile unui cal de povară!

Începutul lui septembrie, o sută patruzeci de prizonieri sovietici furăm strămutați din lagărul de lângă Kîstrin în lagărul B-14, nu departe de Dresda. Pe-atunci erau acolo vreo două mii de prizonieri de-ai noștri. Toți lucrău la o carieră de piatră; cu mina lor ciopleau, tăiau și slărirău piatra nemțescă. Norma zilnică era patru metri cubi de sulfet — și trebuie să aveți în vedere că asemenea sulfet abia se ținea în trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

trup, că de un litru de piatră în mîna peste două luni din o sută pînă la cincizeci doi de oameni bălăușii noștri erau rămași în viață decît cincizeci și șapte. Adică cum vine asta, frățioare? Nu-i prost? Pe de o parte nu îndărești a-ți îngropa morții, iar pe de alta măști zvorniri prin lagăr — precum că nemții au și luat Stalingradul și se avîntă mai departe, spre Siberia. Năcăz peste tăcăz. Iar fasciștii ne orpescă atît de stranic, încît nici nu-ți poți ridica ochii din

</

O soartă de om

(urmăre din pag. 4-a)

Anatoli l-am văzut, frate, cum te văd și
mă vezi. M-am apropiat de sicriu. Feclor
meu zăcea în cosciug, dar parcă nu era el.
Fiul meu era un băiețel friv, cu zîmbetul
veșnic pe buze, cu mărul lui Adam ascuțit
pe gîtul lui slab, iar aici zăcea un bărbat
tînăr, frumos, lat în spate, cu ochii
pe jumătate închiși, care se uita parcă pe
lingă mine, undeva, tare departe, în necu-
noscut. Numai în colțul buzelor rămăsesse
pentru todeauna zîmbetul lui în ris al
băiețelului meu de dinainte, al lui Tolea, așa
cum îl știam odinioară... L-am sărutat și
m-am dat la o parte. Locotenent-colonelul a
ținut o cuvîntare. Tovarășii dragi ai fiului
meu și-au șters lacrimile. Dar lacrimile
mele neplîne parcă mi se uscaseră în in-
imă. Poate de aceea mă și doare așa de
cumpînt.

Am îngropat în pămînt străin, nemșec,
ultima mea bucurie și nădejde. Soldații din
bateria fiului meu au tras o salvă în aer,
cînd s-a auzit comandantul în calea cea ve-
gă, și parcă s-a rupt ceva în mine... Cînd
am ajuns la unitatea mea eram albi om. În
cîntăre am fost demobilizat. Încotro să a-
puc? Nu cumva la Voroneț? Pentru nimic
în lume! Mi-am adus aminte că va veni
prietenul meu din Uriupinsk, demobilizat înca
de o iarnă din pricina unei răni, mai po-
tise pe vremuri la dînsul. Mi-am amintit
și am plecat la Uriupinsk.

Prietenui mei și nevastă-sa n-aveau co-
puli. Locuiau în casă proprie, la marginea
orașului. Deși era invalid, lucra ca sofer
la o autobază. Acolo m-am pliat și
eu. M-am stabilit la prietenul meu, care
mi-a dat adăpost. Făceam fel-de-fel de
transporturi în diferite raioane. Toamna ne
mărgineam la cîrta grîne. În vremea asta
am făcut cunoștință cu noul meu fiu —
uite-l, așa care se joacă în nisip.

Cînd te întorci din cursă în oraș, pri-
mul drum e firește, la o ceainărie — ca
să îmbuci ceva la repezeală și, desigur, să
și bei vreo sută de grame de vodcă din
pricina oboselii. Trebuie să mărturiseșc, că
m-am dat de-a bine/e la darul acesta vî-
tămălor... Și așa îl văd odată lîngă ceai-
nărie pe băiețelul ăsta; a doua zi îl văd
iarăși. Un golănaș așa de mărunt, cu o-
brajorii ca zeama de pepene verde, acop-
riți de praful murdar ca dracul, nepie-
pănat; iar ochisorii lui ca niște steluțe,
noaptea, după ploaie! Așa de tare îmi că-
zuse în inimă că — lucru de mirare — a
început să-mi fie dor de dînsul. După cursă
cîntam să-l văd cît mai repede. El se hră-
nea pe lîngă ceainărie, din ce li dădea
tunul și altul.

A patra zi, venind cu camionul încărcat
de grîne de-a dreptul de la sovohoz, cotii
spre ceainărie. Băiețelul era acolo, seșea
în ceardac și își bălăbănea piciorușele. Se
vede că era flămînd. Îmi scosei capul pe
fereastra mașinii și îl strigai: „Hei, Vanu-
șka! Urcă repede în mașină să faci o
plimbare pînă la elevator. De-acolo ne în-
torcem aici ca să stăm la masă”. Striga-
tul meu îl făcu să tresară. Sări însă din
ceardac, se cățăra pe scara mașinii și mă
întreabă încetător: „Dar dumneața de unde
știi, nene, că mă cheamă Vanea?” Își făcu
ochisorii mari, așteptînd răspunsul meu. Eu
și spun că, cîci, sint om umblat și știu to-
tul.

Băiețelul se sui prin dreapta; îi deschise
uștia și îl așeză lîngă mine. Plecărăm. Ce
băiat viol! Dar deodată el tăcu, așa din
secin, rămase pe gînduri, se uita la mine
de cîteva ori pe sub genele-i lungi, răsfrînte
în sus, și scoase un suspin. Ce păsurică
militică și s-a și deprimat să suspine! Asta
îmi prîntu vîrsta lui? Îl întrebai: „Vanu-
șka, unde-i tatăl tău?” El îmi șopti: „S-a
prăpădit pe front”. Dar mama? „Mama a
fost ucisă de o bombă în vagon, cînd mergeam
cu trenul”. „Dar de unde veni?” „Nu știu, nu
tin minte”. „Și taci n-ai nici o rudă?” „N-am
pe nimeni”. „Unde dormi?” „Pe unde se întîmplă”.

O lacrimă fierbinte cloconi în mine și
deodată mă hotărîi: „Nu se cade să ne
prăpădim răzeși! Am să-l iau ca copilul
meu”. Deodată parcă o piatră mi se ridică
de pe inimă. Sufletul mi se lumină. Mă a-
plecai spre dînsul și îl întrebai încetător:
„Vanușka, tu nu știi cine-s eu?” El mă
întreabă și oftă: „Cine ești tu?” Îl răspunsei
tot atât de încetător: „Eu sint — tatăl tău”.

Doamne-doamne, ce se petrecu atunci!
Copilul mă cuprinsese năvalnic cu brațele de
gîl. Mă sărută pe obraz, pe gură, pe frunte,
Striga atît de subțire și de sonor, parcă
era un sturz, încît parcă ne înăbușeam în
cabina: „Tăticule, scump și drag! Știam,
știam că ai să mă găsești! Oricum, tot tre-
buia să mă găsești! Așa de mult te-am
așteptat!” Se lipi de mine, tremurînd din
cap pînă-n picioare — ca ierbușoara în
vînt. Îar mie mi se împălăjeniră ochii,
fior îmi treceau prin tot trupul, minile îmi
tremurau. Mare minune că n-am scăpat vo-
lanul! Dar tot am intrat într-un șant din
nebăgare de seamă. Atunci am oprit mo-
torul. Pînă nu mi s-a risipit ceața de di-
naintea ochilor, cineva Am stat așa
vreo cinci minute. Îar fiul meu se îndea
în mine din răspîntire, lăcea și se cutremura
tot. Îl îmbrățișai cu mina dreaptă, îl strin-
și ușor la pieptul meu, iar cu stînga fă-
ciui un viraj și mă întorși îndărăt, acasă
la mine. Cum să mă due la elevator, cînd
nu mi ardea de așa ceva?

Lăsa mașina lîngă poartă, luai în brațe
pe noul meu fiu ca să-l duc în casă. Îar
el așa îmi înlănțuî grumazul cu minuțele,
fîcîndu-mă să pot să merg pînă întrai in-
leăntu. Se lînceși cu obrăzorul de față me
nebărbierită. Așa îl purtai pînă în odaie.
Gospodarul și gospodina tocmai se nimeri-
seră acasă. Intrați, le făcui semn din ochi
și rostii semet: „Iată că lam găsit pe
Vanușka al meu. Bucuroși de oaspeți, oa-
meni buni?” Amîndoi, soți fără copii, și
dădură numaidecî seamă de cele întîm-
plăte și începură să trebăluiescă, alergînd
caz încoîro. Îar eu nu mă puteam des-
face din îmbrățișările băiatului. De abia îl
răui convinge, li snălai minile cu săpun,
li așezai la masă. Gazda li turnă borș în
farfurie și, uitîndu-se cu ce noftă minca
corul, izbucni în lacrimi. Stătea lîngă
sobă și plîngea în sorți. Vanușka o văzu
că nîlge, alergă la ea, o trase de poală
și li spuse: „Mătușică, de ce plîngi? Tă-
ticul m-a găsit lîngă ceainărie, toți de-
aici ar trebui să se bucure și dumneața plîngi”.
Atunci stăpîna se puse încă și mai tare pe
plîns: era toată udă de lacrimi!

După prînz îl dusei la o frizerie și-l tun-
sei; iar acasă îl făcui baie în covată și-l
îmbrățișai într-o prostire curată. Mă îmbră-
țișai și așa adormi în brațele mele. Îl așezai
cu băgare de seamă în pat, plecai la
elevator, descărcai grînele, îusei grabnic ma-
șina la stație și — la cîntăre prim mag-
zinel! Îl cumpărai pantalonăși de stofă o
cămășuică, sandale și o șapcă. Toate ace-
ste, bine-înțele, nu-i erau pe măsură și
mei de cine știe ce bună calitate. Ba gaz-
da mă și oțări pentru pantalonăși. „Dar ce
zice, ai căpat de vrei să îmbraci copilul,

pe căldura asta, cu pantalonăși de stofă!”
Și cîit ai bate din palmă ea puse pe masă
mașina de cusut, cotrobăi într-o ladă și
peste un ceas erau gata pentru Vanușka
niște pantalonăși de satîn și o cămășuică
albă cu minci scurte. Mă culcai cu dînsul
și, pentru prima dată după vreme îndelun-
gată adormii liniștit. Totuși, noaptea, mă
sculai de patru ori. Mă trezeam; el s-a
pilit la subsuara mea ca vrabia sub șira-
ni și răsulfa încetător. Simțeam atîta
bucurie în suflet cum nici nu pot s-o arăt
prin cuvînte! Cautam să nu mă răsucesc
în așternut, ca să nu-l trezesc; totuși nu
mă lăsa inima, mă sculam ușurel, aprin-
deam un chibrit și mă deslăntam privindu-l.

Înainte de revărsatul zorilor mă destep-
tai fără să-mi dau seama din ce pricină
mă înăbușeam. Băiețelul țesea de sub cer-
șaf și se culcase, de-a curmezîșul peste
mine: stînd totîntîi îmi apăsa gîtul cu pi-
ciorușii. E bocluc de dormit cu dînsul, cu
mă-am deprimat — și fără el mie urit. Noap-
tea, îl mîngîi cum doarme, îl mîrosi perso-
rului învîrțit. Atunci inima mi se liniștește,
se moaie — și doar îmi era împietrită de
amaruri...

Început luam băiețelul cu mine în
cursă. După aceea mi-am dat seama că
așa nu poate merge treaba. Cei trebuia un
copil singur ca mine? O bucăciă de pine
și o ceapă cu sare îi tin de saț soldatului o
zi întreagă. Dar cu copilul e altă poveste:
ba trebuie să-i faci rost de lapte, ba
să-i fierbi un oușor; apoi nu-i chip să-l
lași fără o fierțură caldă. Nu încapci nici
o întîrziere. Atunci mi-am luat inima în
dîniși și l-am lăsat în îngrijirea gospodinei.
Copilul a vărsat pînă seara șiroaie de la-
crimi, iar seara a fugit la elevator ca să
mă întîlnească. Acolo m-a așteptat pînă
tîrziu, noaptea.

Început am avut de furcă cu dînsul.
Odată ne-am culcat încă pe lumină, căci
eram tare trudiți din timpul zilei. Băiețelul,
cînd cîrpește într-una ca un pui de vrabie,
cînd nu știu de ce face, îl întreb: „La
ce te gîndești, încetător tatei?” Atunci el
îmi pune o întrebare, răminînd cîteva cli-
pe cu ochii în bagdădie: „Tăticule, ce-ai
făcut cu mantaua ta de piele?” Eu n-am
avut niciodată în viață manta de piele. Ca
să ies din încurcătura, îi spun: „A rămas
la Voroneț!” „Dar de ce m-ai căutat așa
de mult?” Îi răspund: „Eu te-am căutat,
băiatul tatei, și-n Germania, și-n Polonia;
am străbătut toată Belorusia și călare și
pe jos; iar cînd coltu te erai în Uriupinsk”.
„Dar Uriupinsk e aproape de Germania?”
„Dar de-acasă de la noi pînă-n Polonia e
mult?” Așa fîcăresc cu dînsul înainte de
a adormi.

Dar tu îți închipui, frate, că e la Între-
bat fără nici un rost despre manta de
piele? Nu. Totul e cu tîlc. Vasăzică, tatăl
său adevărat purtase pe vremuri asemenea
manta, iar copilul și-a adus aminte de ea.
Memoria copililor seamănă cu scăpările
îndepărtate din timpul verii: fulgeră, lumina-
ză totul pentru scurt timp și apoi se
stîngă. Așa și memoria copilului, ca și ful-
gerările acestea, are unele scăpări.

Poate și în Uriupinsk, dar în noiembrie
vreie am intrat într-un bocluc; mergeam
prin noroi și într-un cătun mașina a der-
apat. Tocmai atunci o vacă mia tăiat dru-
mul, și am răsturnat-o la pămînt. Muierile,
cum li-i obiceiul, au început să țipe. S-a
strîns în goană lume. Un inspector de cir-
culație, care tocmai se nimerise acolo,
mi-a luat carnetul de sofer — intrucîi n-am
vrut să mă plonecesc lui. Vaca s-a ridicat
de jos, și-a birzoait coada și a pornit la
trap pe hudițe. Eu însă am rămas fără
carnet. Iarna m-am ținut de dulgherie. Pe
urmă m-am înțeles prin scrisori cu un
prietel, fost tovarăș de slujbă cu mine,
care-i sofer în regiunea voastră, raionul
Kașarsk. El m-a chemat la dînsul.

Mi-a scris că dacă lucrezi, cîci, jumătate
de an ca dulgher, regiunea îți dă alt car-
net. Iată de ce eu și fiul meu ne călătorim
spre Kașara folosindu-ne de picioarele noas-
tre.

Dar chiar dacă nu mi s-ar fi întîmplat
accidentul cu vaca, ca să-zic așa, eu tot
aș fi luat-o din loc din Uriupinsk. Dorul nu
mă lasă să muncesc mult într-un loc. Cînd
însă Vanușka al meu va crește și va veni
vremea să-l dău la școală, — atunci, poate,
o să mă ogoiesc și eu într-un locușor. Pînă
atunci călcăm și noi pămîntul rusesc.

— Îi greu drumul pentru dînsul — li
spusei.
— Merge foarte puțin pe picioarele lui,
mai mult îl duc eu în cîrcă. Îi iau în spate
și îl transport; iar cînd vrea să se mai
dezmoștească, se dă jos de pe mine, alergă
alături de drum și zburdă ca un iedut.
N-ar fi nimic, frate, și am duce-o noi trî-
riș-grăpiș — dar inima asta mă dă de
zîmteală: trebuie să-i schimb pistonul...
Uneori mă apucă inima și mi se strînge
așa de tare — că nu mai văd nimic în-
aintea ochilor. Mă tem să nu mor cumva
prin somn și să-mi sperii băiețelul. Și mai
am un necaz: aproape în fiecare noapte îi
vizez pe morții mei scumpi. Mai mult îi
văd așa: parcă eu sint după un gard de
șirmă ghimpată, iar ei se află în libertate,
de partea cealaltă... Slav de vorbă despre
toate și cu Irina, și cu copilașii dar cum
vreau să mă desfac șirma cu minile, — ei
pleacă de lîngă mine, parcă se topeșc din
ochii mei... Și încă ceva curios: ziua mă
țin todeauna foarte bine, nu scot nici un
suspîn; noaptea însă mă trezesc și toată
perna mi-udă de lacrimi.

În pădure se auzeau glasul tovarășului
meu și plesăitul vîslei în apă.
Strănuil care era acum atît de aproape de
inima mea, să sculă în picioare și îmi întin-
se o mină mare, virtuoasă, ca de lemn.
— Adio, frate, drum bun!
— Să ajungi și tu cu bine la Kașara.
— Multumesc. Ei, băiatul tatei, haidem la
luntre.

Băiețelul veni într-o fugă la tatăl său,
trecu la dreapta lui și, ținîndu-se de poalele
pufioacei părintești începu să țese cu pașii
săi repezi și mărunți alături de bărbatul cu
pasul larg.
Doi oameni orfani, două grăunțoare de
nisip, zvîrlite pe meleaguri străine de ura-
ganul războinic al stihiorilor... Cei-î așteaptă
în viitor? Nădăduiesc că rusul acesta, un
om de-o neclintită voință, va rămîne ca o
stîncă; iar alături de umerii tălălui se va
cîntăre copilul care, cînd va fi mare, va su-
porta orice și va înlătura din cale-i toate
pediciele, dacă Patria îi va cere acest lucru.
Cu adîncă tristete mă uitam în urma lor.
Totul ar fi decurs poate multumitor cu pri-
lejul desăvîrșirii noastre, dar Vanușka, —
după ce făcu cîteva pași, împletii cu picio-
rușele lui scurte, — se înfărcă din mers cu
fața spre mine și mă salută cu minuța-i
trandafire. Deodată o labă moale, dar cu
găfire, parcă îmi strînsese inima și mă răsuci
cîbrusc, în loc. Nu, bărbății în vîrstă, că-
runții în anii de război, nu plîng numai
în vis. Plîng și aveau. Totuși să știu a te
înțoaare la vreme, și mai cu seamă nu tre-
buie să rănesc inima unui copil, vîzînd cum
îi se rostogolește pe obraz o lacrimă bărbă-
tăcescă, fierbinte, singuratică...

În romînește de M. Sevastos

Profil poetic

Ploaia LEONID MARTINOV In veacul

atomului

Peste riul străzilor de pară
Cu chioșcuri de sirop și fructe.
Ca niște undiți se-ndoiau copacii-n seară
Tînjind cu vîntul să se lupte.

Dar ploaia a pornit așa, deodată,
Din înălțimea cerului de foc.
Peste gudroane a crescut o mare pată
Ce s-a oprit în inima șuvolului pe loc.

Și-n grădinele cărunte, estompat
Preluțind de privești în zare,
La lumina fulgerelor mate
Au început să biruiască felinare.

Ploaia a spălat orașul iară.
Ce frumos își spune vara cîntul:
Ca niște arce se-ndoiesc copacii-n seară,
Iar ca săgeata soară-n noapte vîntul.

In romînește de Emil Manu

Aș vrea

Aș vrea
să-mi string tot gîndul laolaltă,
și paș cu paș să-mi amintesc
cum s-a născut această lume, înaltă,
ca-n haosul originar să crească,
și cum, în lumea asta, -n clipe grele
cu singe zămislită, cu sudoare,
a trebuit să ne-nălțăm spre stele,
scîlpînd, în cenușiu amurg, arare,
să-nfrîngem orice necurăță faptă,
și dirși să-mpiedicăm un nou război,
să-ntîndem omenirii o mină dreaptă
și să rămînem mai departe Noi!

In romînește de Andrei Tudor

Cîntecul

Lui Pablo Neruda

Acest cîntec răsună-n Marsilia, Stockholm...
Și prin fumul Atenei, și-n colbul Ankarai —
Acest cîntec lovește la fîntă,
Acest cîntec pe robi îi alintă.
Dar departe, în Chili, pîndiră cu ură
Trecătorile-n munți, miile de mile,
Scotocînd fiece crăpătură —
Polițistii călări, nopți și zile,
Prigoniri poezii ce pacea o cîntă.

Hotărîri ei se-avintă,
Scotînd că-n pustii trecători
E mai lesne cu cîinii să-i dee de urme,
Și prin cheile munților, ses, peste nori,
Stringînd lațul — cîntarea să-i curme!
Vor cîntării să-i vină de hac!

„Prindeți cîntecul!” zic, „La atac!
Despre pace el cîntă și din război!
Cu-acest cîntec sintem în război!
Prindeți omul ce pacea o cîntă —
Plumb topit, în gîtleju-i te-implintă!”

Și parea că ai inimii cînt
Pentru veci amuți-vă pe loc.
Dar aceluia ce sta să comande plutonului: „Foc!”
Îi grăiră minierii ieșiți din pămînt:
— Dar ce căță patrule „senor”?
De ce trageți în inima munților?
Fislicîi, ucigașul răspunsu-și aruncă:
— Am poruncă!...

Veronica Porumbacu

Și așa, colo-n Chili, -n pustii trecători,
Între piscuri, mai sus, peste nori,
Sugrumară ai munților zori...

N-a pierit cîntărețul din munți —
Pe ascunde poezii, pe sub norii cărunți,
Pe sub scoarța pămîntului, hopa!
Într-o clipă, trecînd, mai tîrziu,
Răsări cu-avionul aci-n Europa.

Iar în Chili ce-n nouri se-adumbră,
— E aici! strigă zbirînd din umbră.
Ori și unde te cațără pe creste,
Acest cîntec răsună, dă veste!
Crescătorii de lame din piscuri,
Și păstorii, minerii din mină —
Aud cîntecul păcii! Înțelegeți, „se nor”?
Nu asculta-n munți e de vină!

Nu pe unde, ci-n inimă cîntă!
Acest cîntec pe robi îi alintă!
Nici cușit și nici glonte la fîntă —
Nu doboară pe cel care cîntă!

In romînește de George Dan

Adînc marin

Spre-al mării fund
Porni cîndva
Să mă scufund
Și-adîncu-i tainic l-am atins
Și-acum genuni de necuprîns
Să mă-nfioare — n-ar putea.

Și-am cercetat acel deșert,
Al mării sumbru fund inert.
Pe-acolo-alunecă tînjind
Doar crustaceii de argint;
Marina stea țîșnînd lumini
Și foșnitorii șerpi marini.

Și eu? Și eu?
Nici gînd! Nici gînd!
N-oi pribegi pe-acest pămînt!
N-am fost, pe-aci, nicînd îmi pare
Un pelerin pe fund de mare.

In romînește de Mihail Cosma

Dar tună-n digul de bazalt
Un val imens deslănțuit
Și-un vultur țîpî prin înalt,
Timona scriștiea cumplit:
— Ai fost! Ai fost! Și-ai pribegit!

Să te scufunzi,
Porniși, cîndva,
Spre-al mării fund
Și l-ai atîns,
Dar azi adîncu-i necuprîns
Să te-nfioare n-ar putea,
Ți-ai spus chiar tu: „Nu mă scufund!”

Dreptul primilor născuți

Săraci
Ne numesc bogăți, așa-i:
Legende-le-a noi realitate;
Ceea ce vrei, la noi, poți și să ai,
Căci cheile belșugului ni-s date.

Iar bogății
Ne numesc săraci,
Care ne îngropăm necazu-n Lethe;
Ei nu pricep minunea vieții dragi
De noi zidită-n lupte mari, cu sete.

Noi,
Nici bogăți și nici săraci nu sintem!
Noi sintem ceea ce nimeni n-a fost.
Pe halna noastră nouă nu ne prindem
Vechi biete etichete fără rost.

Căci, drept vorbind,
Noi nici cu cel bogăți,
Nici cu săracii timpilor trecutii
Nu s-ar putea să fim asemănați...
Noi, — avem dreptul primilor născuți!

In romînește de H. Grănescu

N-am tăinuit...

Noi nici un minereu
n-am tăinuit, haini,
Să vă desfete ochii
smaralde și rubini.
Și palid chihlimbar
și aurii topaz
sint pentru voi! sint pentru voi!

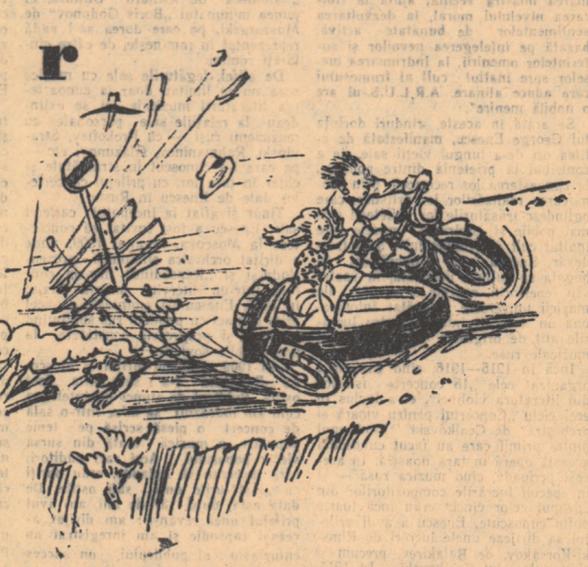
Așa cîntam odată, ca și azi.
Adeș eu v-am chemat
pe nealțăritul ses
unde mă arde focul
de vînațoare, — ades,
și vă chemam în raul
de colb, acolo-n șes,
în necuprînsul turmelor fînut,
ca pe din două să-mpărțim
tot ce-i al meu, și tot ce am avut.

In romînește de Veronica Porumbacu

U m o r

Uneori, la expoziție se întîmplă și așa...

— Mai încet, Vasea. Merg pentru prima oară cu motocicletă!
— Și eu la fel!...

Desen de J. Semenov

Cind visele savanților devin realitate

Uriașă întindere a Țării Sovietice, cu variațiile excepționale a reliefului și gama aproape completă a cîmilor de pe întreg globul, reprezintă pentru oamenii de știință un uriaș laborator natural, în care visele cele mai îndrăznețe și fanteziste fără margini își pot găsi întruchiparea în noi izbini în lupta permanentă cu natura. Realizările savanților sovietici, mereu în primele rînduri ale acestor lupte prometeice, au dus la descoperirea multor taine nepătrunse ale naturii, deschizînd noi posibilități de a o îmblinzi și supune voinței și necesităților omului.

Arctica poate fi îmblinzită

Dacă Antarctica este încă o terra incognita din multe puncte de vedere și expediții științifice aparținînd principalelor națiuni din lume se străduiesc de vreo doi ani să-i definească multiplele coordonate, nici Arctica, pe care oamenii extremului nord o cunosc destul de bine, nu și-a dezvăluit încă toate secretele. A cunoaște Arctica sub cele mai variate aspecte este o necesitate imperioasă pentru locuitorii unei mari părți a teritoriului Uniunii Sovietice, alături de cercul polar. Dezvoltarea economică și culturală a acestei regiuni atît de întinse, atît în mare parte de largirea posibilităților de navigație și extinderea perioadei de navigabilitate pe calea maritimă a nordului. A asigura navigația pentru marile corgoboturi și pacheboturi într-o regiune de vaste banchize, unde la tot pasul se întîlnesc iceberghi care pot atinge uneori 100 de kilometri lungime nu este un lucru ușor. Aceasta presupune cunoașterea profundă a mersului în zigzag al icebergurilor, descoperirea cauzelor exacte ale fenomenelor meteorologice care dau naștere viscozelor polare, ce ating uneori viteze de 170 km pe oră și fur-tunilor (ce pot pulveriza zăpada în particule de gheață devenite abrazive), măsurarea mareelor, aprecierea naturii și caracteristicilor curentilor marini, care străbat apele adînci ale Oceanului sub carapacea groasă de gheață.

Pentru studierea altor fenomene ale unei naturi ostile omului, Arctica e împinzită de peste 100 de stațiuni polare sovietice, în care lucrează zi și noapte, fără întrerupere, un mare număr de meteorologi, oceanografi, giaciologi, specialiști în geomagnetism și seismologie, radiotelegrași etc. Pe un ger de - 43°, cînd lacrimile îngheață între gene și aerul rece frigide glieului, acești oameni de știință își duc cu abnegație munca în condițiile interminabilei nopți polare și veșnic sub semnul surprizei pe care sălbătică Arctica o oferă dintr-un minut într-altul.

Eforturile lor supraomenești converg către o țintă precisă: actuala durată a navigației, redusă la o lună și jumătate, în unii ani chiar la o lună, să poată fi prelungită cu încă o lună și treptat să se ajungă ca în 1960 calea maritimă a nordului, care leagă Murmanskul de Vladivostok, să fie practicabilă timp de 6 luni pe an.

În 1764, marele om de știință rus Lomonosov visa la o asemenea arteră de navigație în Arctica, dar abia acum aproape 80 de ani acest drum a fost deschis de celebrul explorator suedez Nordenskjöld. Oricît de meritorie a fost, însă, expediția dusă la bun sfîrșit de către vasul „Veza” în 1878-1879, aceasta nu a însemnat încă în mod practic folosirea noului drum care scurtează la jumătate distanța Murmansk-Vladivostok parcursă pe cale ocolită prin Suez. Decenii de-a rîndul navigația arctică a rămas în stadiul eroic în care o lăsa îndrăzneala lui Nordenskjöld. Am mai putea aminti și de temerara expediție a lui Amundsen care a fermat de 3 ori pe același parcurs în anii 1919-1922 pentru a străbate această cale de la apus spre răsărit pe vastul său „Mead”. Abia la puterea sovietică a deschis cu adevărat drumul maritim al nordului. Cine nu și-a amintite de istoricele călătorii ale vaselor „Sibiria-kov” (1932), „Celiuskin” (1933) și „Litke” (1934), ale căror echipaje au dovedit în mod practic posibilitatea navigabilității Arcticiei? Au urmat celebrele expediții Papanin și Badzgin, Ultimea, a petrecut aproape 3 ani printre ghețurile Arcticiei, contribuind la organizarea a numeroase stațiuni polare care funcționează și astăzi, numărîndu-se printre cele 100 de care am pomenit mai sus.

Această întinsă rețea de stațiuni polare este supusă controlului unui adevărat cartier general al luptei împotriva Arcticiei ostile. Este stațiunea polară centrală Dixon, situată pe o insulă din apropierea litoralului peninsulei Taimir.

Un „ochi” gigantic scrutează desertul alb

Aici funcționează un observator al Institutului arctic de cercetări științifice de pe Îngă Academia de Științe a U.R.S.S. Observatorul centralizează informațiile transmise zilnic de rețeaua stațiilor polare. Oamenii de știință care au căpătat cu timpul o adevărată pasiune pentru viața de la Pol (într-o țară acolo de 25 de ani, au întemeiat familii, au copii care s-au născut în Arctica...) desfășoară o activitate a cărei însemnătate e egală deopotrivă de spiritul de abnegație și devotament care o însoțesc. Guvernul sovietic oferă acestor cercetători ai Arcticii condițiile unei vieți deosebit de confortabile, punîndu-le la dispoziție case de locuit (în 2 etaje) cu încălzire centrală, electricitate, telefon, radio, far aprovizionarea nu trece cu vederea legumele și fructele proaspete, nici chiar cîrțile modeste.

gimul ghețurilor. Cunoșcînd cu exactitate ghețurile în Arctica centrală, observatorul este în măsură să prevadă schimbările de climă, de stare a ghețurilor etc. Aceste informații fac posibilă întocmirea planului de navigație pe Oceanul Arctic, a cărui suprafață măsoară nu mai puțin de 14.300.000 kilometri pătrați.

Pentru a ține sub observație o asemenea întindere neobișnuită, unde surprizele neplăcute se pot ivi pe neașteptate este nevoie de un ochi gigantic. Acest „ochi” există: este aviația polară sovietică, devenită celebră în 1941 prin senzaționala ei curcîrire a zonei polare de „inaccesibilitate relativă”, situată la peste 1.000 kilometri de insula Wranghel.

Și totuși, la oricîtă dezvoltare ar fi ajuns această ramură a aviației civile sovietice, ea nu poate fi utilizată aproape 6 luni pe oră, cît durează tînga nopții polare. În această perioadă de stagnare a activității aviației polare, rolul ei este suplinit de stațiunile în derivă, adevărate laboratoare mobile, instalate „pe bordul” icebergurilor.

Astăzi, harta Arcticii nu mai prezintă decît foarte puține din pețele albe ce simbolizează necunoscutul. S-a putut întocmi o hartă precisă a reliefului submarin, localizîndu-se lanțurile muntelui Lomonosov, care leagă insulele „Noii Siberii” de Groenlanda și de insula Ellesmere. Se recunoaște acum că Arctica centrală este juxta-punerea bazinului Atlantic și a bazinului Pacific. Savanții sovietici au elucidat de asemenea misterul anomaliilor magnetice polare. E sigur acum că nu există două focare magnetice distincte în regiunea Polului Nord.

Întotdeauna, care a atras deopotrivă pe vikingii vecini, și pe gre-

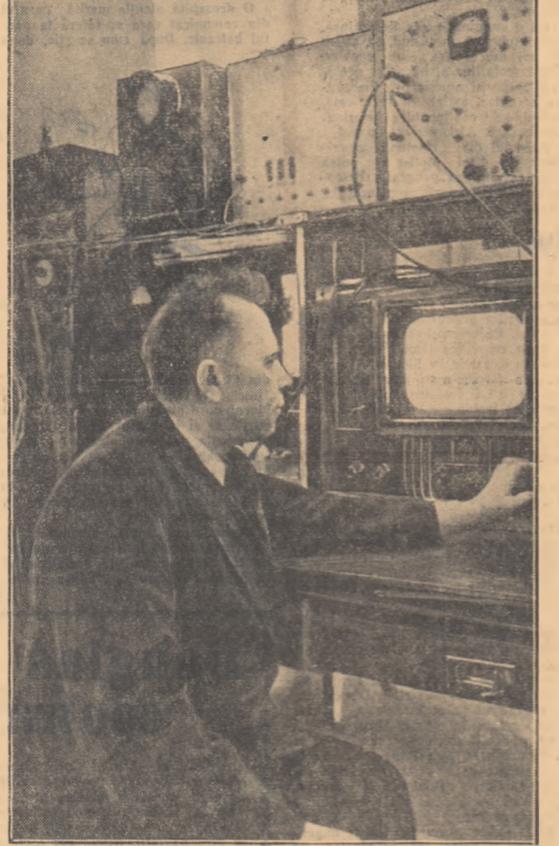
istoria universală a comunicațiilor se va deschis atunci un nou capitol.

Cea mai mare anchetă științifică internațională

Știința sovietică, al cărei prestigiu mondial crește necontenit, se pregătește să aducă un aport deosebit de însemnat la reușita unei din cele mai interesante acțiuni întreprinse de-a lungul secolelor de savanți din lumea întreagă. Este vorba de A.G.I., adică de Anul geografic internațional, care va începe în curînd și va dura pînă la toamna viitoare. Savanții sovietici au pus la punct o serie de dispozitive speciale care vor permite măsurarea exactă a cîmpului magnetic în regiunile de la suprafața Soarelui unde se află faimoasele „pete”; ei vor încerca să delege taina schimbărilor ce se produc de la un secol la altul în intensitatea magnetismului terestru, vor studia ionosfera etc. Numai la explorarea permanentă a ionosferei lucrează cercetătorii din 18 stațiuni principale aparținînd Institutului de Geomagnetism al Academiei de Științe a U.R.S.S. În înălțimile ionosferei, ei ar dori să afle, printre altele, cauza generatoare a unor vînturi ionosferice care ating uneori viteza de 80 m. pe secundă.

Alți cercetători scrutează, dimpotrivă, adîncurile pămîntului. Aparate instalate la o adîncime de 60 metri detectează razele cosmice care au pătruns pînă acolo, după ce au traversat atmosfera, casele, corpul omului și rocile subsolului.

E de prisos să mai spunem că indicațiile despre magnetismul terestru sunt esențiale pentru navigația aeriană și maritimă. Pentru astfel de cercetări savanții sovietici dispun de vasul „Zaria” (Zorile), cel mai mare vas antimagnetice din lume. „Zaria”,

Savanții sovietici folosesc cu succes televiziunea la cercetările în domeniul astronomiei

cu mediteraneeni, fără a le împărtăși însă multiplele ei taine, Arctica încețoșă în zilele noastre a mai fi o necunoscută.

Primul spărgător de gheață atomic din lume

Pe lângă sfîrșitul anului șantierelor navale din Leningrad vor lansa primul spărgător de gheață atomic din lume. Pentru navigația arctică apariția acestui tip cu totul neobișnuit de vas va însemna, incontestabil, începutul unei ere noi.

Lucien Barnier, cel dintîi ziarist occidental care a avut recent prilejul să viziteze șantierul în care se construiește acest vas, scrie în ziarul „L'Humanité” că a fost adînc impresionat de cele văzute. Vas de 16.000 tone, spărgătorul de gheață atomic „Lenin” va avea trei motoare principale care-i vor asigura o putere de 44.000 c.p. și o viteză de 18 noduri în ape libere și de 2 noduri printre ghețuri. Reactorii atomici care vor pune în mișcare grupurile de motoare electrice vor consuma doar cîteva zeci de grame de uraniu în 24 de ore. Astfel, spărgătorul de gheață atomic va putea naviga ușor un an de zile fără a fi nevoit să-și împrospăteze încărcătura de combustibil. Pe de altă parte, spațiul care ar fi trebuit ocupat de depozitele de cărbuni și păcură, e folosit acum pentru sporierea confortului: cabine spațioase, cinematograful, club, sală de lectură etc. Frigidere spațioase vor păstra în stare proaspătă alimentele necesare unei călătorii de 12 luni. Pentru semnalizare în timpul dificultei nopți polare, vasul va dispune de aparatele cele mai moderne: radar, aparate de sondaj cu unde ultrasonice și ultrasunet. Două helicoptere aflate pe bord vor putea patrula în recunoaștere în zonele primejdioase.

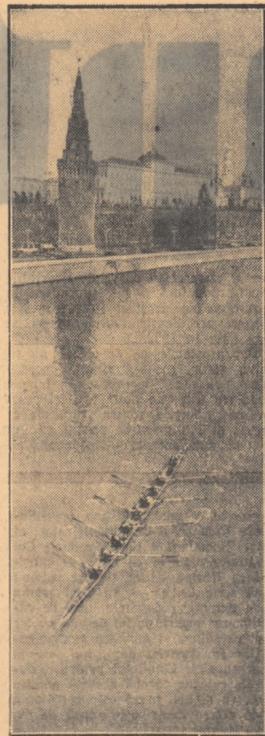
Cînd spărgătorul de gheață „Lenin” și va începe cursele constructorii săi se vor putea mîndri că datorită progreselor uimitoare ale științei și tehnicii sovietice a putut fi realizat cel dintîi vas atomic civil din lume, în

vas cu pinze, este construit în întregime din materiale magnetice. Rezervele de apă și combustibil îi permit să călătorească 2.500 mile fără escale. Intorsii dintr-o astfel de expediție, specialiștii imbarcați pe „Zaria” vor aduce noi hărți magnetice de precizie, excepțional de prețioase.

Maree terestre ?

Dar nu numai fizicienii și oceanograful sovietic nîm nerăbdători să-și aducă contribuția la marea anchetă științifică internațională care începe la 1 iulie. La fel de interesați în reușita A.G.I. sînt și meteorologii, seismologii și geologii. Trei sute de stații hidrometeorologice, răspîndite pe întreg teritoriul sovietic, vor furniza cu regularitate date extrem de prețioase. Stații automate vor cabla la intervale fixe înregistrările lor. Radarul ultra perfecționat vor urmări baloanele-sondă de mare altitudine, observînd astfel mișcările atmosferice. Peste 30 de stații vor studia condițiile de dispersare a radiațiilor solare, cauzate de moleculele de aer sau apă. Alte instalații vor evalua variațiile electricității din atmosferă.

La stația de seismologie a celui mai mare observator din lume, „Pulkovo”, ca și la Institutul de fizică a globului terestru domnește o activitate febrilă. Sub conducerea tinerei savante Valeria Troika sînt pregătite acum o serie de expediții științifice în diferite regiuni ale teritoriului sovietic după care, observațiile făcute pe scară largă, vor fi corelate în vederea descoperirii cauzelor exacte ale „curenților telurici”. Tot la Institutul de fizică globului, 10 savanți cercetează zi și noapte structura internă a planetei noastre. Ei încearcă să determine capacitățile elastice ale straturilor subsolului și amplitudinea mareelor terestre. Acest ultim fenomen dezmiție iluzoria stabilitate a solului, Zilnic, scoarța pămîntului, întocmai ca și apa mărilor suferă influența atracției Soarelui și

Cu schiful pe riul Moscova

Lunei, ridicîndu-se în medie cu 35 de centimetri.

Interesante experiențe vor fi efectuate și în Oceanul Pacific. Vase sub pavilion sovietic vor provoca explozii sub apă, la o adîncime de cîteva sute de metri, Veghind în permanență pentru a putea capta și analiza undele de șoc provocate de explozii, o rețea de seismografe va permite înregistrarea unei scheme a păturilor succesive ale solului pînă la o adîncime de 40-60 kilometri. Datele obținute pe această cale vor putea servi la rezolvarea unor importante probleme de geologie tectonică.

Pentru cercetările oceanografice în Pacific savanții sovietici dispun de un vas special „Viteaz”, iar în prezent li se construiește un al doilea vas-laborator „M. V. Lomonosov” de 6.000 de tone, înzestrat cu 16 laboratoare și un helicopter. Pe acest vas vor putea lucra șaptezeci de savanți. Ei vor putea explora fundul oceanului pînă la o adîncime de 10.000 metri.

Călătoria pămînt-lună dus și întors, în 10 zile!

Am pomenit cu mai sus de Pulkovo, în această „astă cetate a științei, de Îngă Leningrad, astroceretătorilor sovietici li s-au creat condiții de lucru invidiate de colegii lor din toate țările. Astrografele, „cercușile verticale”, lunetele polare, instrumentele meridiene, aparatele fotografice cu oglindă parabolică și toate celelalte aparate și instalații ale observatorului ating un maximum de perfecție; biblioteca, înzestrată cu 80.000 de lucrări de astronomie, primește regulat tot ce apare în această materie în lumea întreagă. Pulkovo este singurul observator din lume unde se fac observații foto-electrice pentru determinarea orei exacte. El va fi probabil și singurul observator unde va funcționa cea mai mare antenă de radio-astronomie, folosită la studierea radiei solare și a lunii.

Astronomii sovietici cercetează cu atenție luna. Tînărul savant Gleb Cebotariov, de pildă, un specialist în mișcarea planetelor mici și cometelor, a imaginat posibilitatea unui zbor interplanetar pămînt-lună-pămînt, în numai 10 zile.

Pînă acum se credea că pentru a realiza zborul interplanetar cu un aparat dirijat este nevoie de combustibili speciali. După părerea lui Cebotariov, călătoria pămînt-lună și retur se poate face în condiții admirabile fără nici un combustibil (afară doar de cel necesar în perioada scurtă de lansare a navei-rachetă), combinînd numai forțele de atracție ale planetei. Racheta se va apropia de pămînt și o va inconjura la o depărtare de cea 30.000 de kilometri. Viteza vehiculului va fi de 2 kilometri pe secundă. În timpul parcurșului atracția Soarelui va fi neglijabilă. La reîntoarcere, va fi folosită gravitația terestră, ale cărei efecte vor fi com-pensate, pentru aterizare, cu ajutorul unor parashute speciale.

Astronomii sovietici privesc cu toată seriozitatea posibilitatea călătorii interplanetare. Posibilitatea de a cerceta luna „la fața locului” ar putea aduce lumină noi în problema atît de controversată a originii sistemului nostru solar.

Secolul în care trăim — secolul unui mare progres științific și tehnic — ne-a deprins cu cele mai mari îndrăzneții. În Uniunea Sovietică visele savanților au însă cîmp mai multe șanse de a deveni realitate. O dovadă strălucită în acest sens o constituie progresul făcut în domeniul folosirii energiei atomice în scopuri pașnice: în U.R.S.S. a fost pusă în funcțiune prima centrală atomică, iar de curînd uriașul sincrofazorotron în U.R.S.S. s-au rezolvat dificilele probleme ale controlării energiei termionucleare și, drept consecință, se construiește primul vas atomic.

Succesele cercetărilor științifice care se desfășoară în U.R.S.S. pe o scară uimitor de largă și nelînchипit de îndrăzneții sînt urmările astăzi cu admirație la Paris ca și la Londra, la New York ca și la Pekin. Numele unor savanți sovietici ca Nemesianov, Kurciatov, Landau, Zenkevici, Tupolev, Ferenkov, Ambarlunian, Sedov, Oparin, Kapiza, Veksler, Puhov, Burhanov și alții alții sînt nume înscrise la loc de cinste în cartea de aur a științei universale. Descoperirile acestor savanți contribuie nu numai la progresul țării lor, ci și la progresul întregii omeniri.

M. Mihail

LA MOSCOVA - LA FESTIVAL!

Răspunzînd cererilor primite de la cititorii gazetei „Veac nou”, redacția organizează concursul popular de jocuri distractive „Festival-Moscova 1957”.

Culegerea de probleme pentru concurs se va pune în vînzare la toate chîoscurile de difuzare a presei. Prețul unui exemplar — 2 lei.

La concurs pot participa toți acei care au soluționat minimum 2 jocuri, însumînd cel puțin 30 puncte.

Concursul este dotat cu următoarele premii:

— PREMIUL I — un aparat de televiziune.

— PREMIUL II — un aparat de radio „Armonia”.

— 5 PREMII III — cite un ceas de mină „Po-beda”.

— Cincisprezece mențiuni I — cite o garnitură stilou-circus „Soiuz”.

— Douăzeci mențiuni II — cite un aparat fotografic „Optor”.

De asemenea, se atribuie CINCI PREMII SPECIALE CONSTIND DIN CITE O CALĂTORIE TURISTICĂ ÎN U.R.S.S. (KIEV—MOSCOVA), ÎN ZILELE CELUI DE AL VI-LEA FESTIVAL MONDIAL AL TINERETULUI ȘI STUDENȚILOR.

Premiile se vor acorda prin tragere la sorți în felul următor:

— Pentru premiul I participă toți acei care au soluționat corect toate problemele, însumînd 200 de puncte.

— Pentru premiul II participă toți acei care au soluționat corect un număr de probleme ce însumează 180—190 de puncte.

— Pentru premiul III participă toți acei care au soluționat corect un număr de probleme ce însumează 130—170 de puncte.

— Pentru mențiunea I participă toți acei care au soluționat corect un număr de probleme ce însumează 80—120 de puncte.

— Pentru mențiunea II participă toți acei care au soluționat corect un număr de probleme ce însumează 30—70 de puncte.

LA TRAGEREA LA SORTI PENTRU PREMIILE SPECIALE PARTICIPA TOȚI CONCURENȚII CARE AU INTRUNIT MINIMUM 30 DE PUNCTE.

Soluțiile vor fi trimise în plic închis pînă la 10 iunie a.c. pe adresa: Gazeta VEAC NOU-București, str. Ion Ghica nr. 5 — raionul Tudor Vladimirescu.

Pe plic se va face mențiunea „Pentru concurs”.

Tragerea la sorți va avea loc duminică 7 iulie a.c.

În ajutorul participanților la concurs, gazeta noastră va publica „Posta concursului” ce va cuprinde recomandări bibliografice, răspunsuri la întrebările concurenților, comunicări, iar în doua jumătate a lunii iunie — soluțiile corecte ale problemelor cuprinse în concurs.

CĂLĂTORII ROMÎNI ÎN RUSIA

Veacul al XVIII-lea reprezintă pentru poporul român, ca de altfel și pentru celelalte popoare din Balcani, pe de o parte o epocă hotărîtoare în lupta dusă împotriva dominației semilune iar pe de altă parte o epocă de luptă nu mai puțin aprigă împotriva dominației austriece care urmărea distrugerea ființei naționale a populației romînești din Ardeal. Că și în veacurile precedente, sprînjul dat de Rusia împotriva osmanliilor a fost hotărîtor. Poporul nostru vedea în Rusia, se deosebit, salvatoarea din ghirlele stăpînirii otomane și singura putere în stare să-și acorde ajutor și sprijin în lupta împotriva poliției de catolicizare a romînii din Ardeal. Aceste motive au determinat un mare număr de cărturari de seamă din Moldova, Muntenia sau Transilvania să-și îndrepte privirile către răsărit. Numele acestor cărturari au pus pe istoria relațiilor romîno-ruse din veacul al XVIII-lea pecetea unor strînse legături culturale.

Printre primii cărturari romîni care au călătorit pe meleagurile Rusiei se numără frații David și Theodor Corbea, fiii gomicanului (epitropul) bisericii Sfîntul Nicolae — Scheia din Brașov, care se aflau la curtea lui Brîncoveanu.

În 1702 David Corbea e trimis de domn în solie la Petru cel Mare, cu o scrisoare redactată pe puncte de el însuși, prin care Constantin Brîncoveanu, sfătuit de Stolicul Cantacuzino, arată că toți ortodocșii romîni așteaptă de la Rusia mîntuirea de primedija turcilor păgîni și a austrieilor, care și începuseră acțiunea de catolicizare. În scrisoare se mai spune că și sîrbii de sub stăpînirea Austriei au arătat lui Constantin Brîncoveanu că vor să lupte în rîndurile celor care ar purta război împotriva turcilor, mai ales dacă ar fi să li se alăture armatele rusești. Apoi rîvnașul se mai ocupa și de romînii din Ardeal, în numele cărora Brîncoveanu îl ruga pe țar să intervină pe lângă împărăteasa Austriei pentru a le acorda dreptul să-și alegă ca și mai înainte episcop Mitropolia din Alba-Iulia.

David Corbea se întoarce în țară cu sufletul împăcat că misiunea lui în Rusia a dat roade. Nu după mult timp, în 1704, Brîncoveanu, vrînd să comunice țarului ultimele evenimente în legătură cu turcii, apelează din nou la serviciile lui David Corbea, care devine astfel permanent la Moscova. Reîntors în țară, în 1706, Corbea continuă să întrețină corespondența cu prietenii lui de la Moscova, printre care se numără și Feodor Alekssandrovici Golovkin, cancelarul curții rusești. Intr-una din aceste scrisori el arată că ar dori să se stabilească la Moscova. Din istorie se știe că relațiile dintre David Corbea și Cantacuzino se înăspăriră. În 1707, David Corbea, trimis din nou la Moscova rămîne într-adevăr acolo, fiind numit de către Petru cel Mare sfetnic al curții, ajutor al lui Nicolai Milescu, care ajunsesse în asfințitul vieții.

Un alt cărturar român, călător în Rusia și care a dus o activitate diplomatico-ecleziasitică similară este Theodor Corbea. Theodor Corbea, a cunoscut Rusia prin anul 1706, pe timpul cînd fratele său se afla la Moscova ca trimis al lui Constantin Brîncoveanu. Om cu studii înaintate, el a intrat în slujba țarului, loc în care a rămas multă vreme. Pe la 1720 s-a mutat la Kiev, unde a scris una din lucrările sale cele mai importante, „Psaltirea”, pe care a dăruit-o în 1725 „Sfintei Biserici a Brașovului”. Semnînd această carte „Theodor Corbea, vel pisar i canțilar și prea puternicei împărătorii moschiesci” și a închinat-o „către intru scaunul prea seninului și prea puternicului împăratului și monarh a toată Rusia, marele Petru Alekxevici, cel dintîi țar al patriei i proci, I proci, i proci, maiastatul lui celî împărătesc”. Prea milostivul meu stăpînî. Versurile Psaltirii lui Corbea sînt scrise într-o limbă în genere îngrijită, cu unele forme din limba rusă și cu vădite influențe ale versificației populare; autorul dovedea mai mult o atitudine de umanist față de această operă biblică decît una de propagandist religios. Predostlova și scrisă în rusești și în romînești. Petru cel Mare e prezentat ca un adevărat soare care va mîntui popoarele ortodoxe de întinerul stăpînirii otomane, iar pe romînii ardeleni de amenințarea papistașilor, căci țara Ardealului, scrie autorul, care-i patria mea poartă jugul unirii blestemate.”

Faptul că o seamă de cărturari romîni au găsit sprijin în Rusia în lupta dusă împotriva catolicizării, i-a determinat, spre mijlocul veacului, și pe alți cărturari ardeleni să ia drumul

Moscovei sau Petersburgului. Unul dintre aceștia a fost protopopul Brașovului Eustafie Vasilevici, om „împodobit cu știință și cu mare înțelepciune”. În documentele păstrate se arată că brașovenul a rugat pe țarina Ecaterina să intervină pe lângă curtea veneză pentru încetarea persecuțiilor clerului catolic față de romînii din Transilvania.

Pe la sfîrșitul anului 1743, Eustafie Vasilevici se afla la Petersburg. Notele de drum cît și datele privitoare la timpul petrecut de el în Rusia, se găsesc în arhiva Ministerului de Externe din Moscova. El a colindat Rusia unde, mai ales în orașele mari, a fost sprînjit în organizarea unor cotele pentru restaurarea bisericilor din Scheia; s-a reîntors în țară înecat de cărți și daruri. Printre cărțile primite în dar se aflau o evanghelie pentru Pristoi, un apostol, o otchot, o psaltire cu tile și alte cărți de ritual. Unele din acestea se mai păstrează și astăzi în arhiva bisericii Sf. Nicolae Scheia din Orașul Stalin.

Nu mult după călătoria făcută de Eustafie Vasilevici aceleași îndemnuri, aceleași deziderate li fac și pe Nicolae Pop, protopop din Balomir, și străbătut drumul spre Rusia. Actele privitoare la călătoria sa în Rusia s-au pierdut. Documentele păstrate în arhiva Ministerului de Externe din Moscova dau doar indicii despre plecarea lui spre țară, la 17 noiembrie 1749. Despre rezultatele pline de roade ale călătoriei sale în Rusia aflăm din scrisoarea trimisă de împărăteasa Ecaterina ministrului său de la Viena, contele M. Petrovici Bestujev — Rjumin, păstrată într-o traducere romînească din secolul al XVIII-lea. În scrisoare se spune printre altele: „Să te silești a împrăști, că să aibă acel de multe ori pomenit norod rominesc în Ardeal, încît este lucrul crezîndei, deplîmă sloboane ca să rămîna în precum și mai înainte pe lângă ținerea legii lor cel grecesci, fără nici o împiedicare sau supărare și să aibă voie să fie beșarecștii lor și proști de legea grecească și nici un fel de strîmtoare să nu li se facă.”

În această erfervență culturală și socială se formează și Dimitrie Eustafievici, fiul lui Eustafie Vasilevici din Brașov. Dimitrie Eustafievici, absolut în 1753 al Academiei din Kiev, este autorul unei dinții gramaticale romînești, la alcătuirea căreia a folosit, după cum însuși mărturisește, „izvoarele cele adevărate, pururea cîrgătoare și nesfîrșitoare în parțile Moscoviei, în Academia Moghilo — Zaporozhien, cea din Kiev”. În lucrarea sa, Dimitrie Eustafievici adaugă că și-a dat toată știința spre săvîrșirea lucrului gramaticalei romînești, cîntînd să așeze regulile gramaticale „după obiceiul din dialectul rominesc”. La alcătuirea gramaticii, Eustafievici s-a folosit în mare măsură, de modelele rusești ale vremii. Alături de terminologia grecească (ortografie, tehnologie) care era frecventă în gramaticile rusești, terminologia parților vorbirii este o traducere după modelul rusec. Astfel, substantivul se numește ca în gramati-

cile vechi rusești „nume” (imea); verbul „gral” (glagol); participiul „împărtășire” (priclastie).

O altă figură proeminentă a trecutului nostru literar care și-a făcut, de asemenea, studiile la Kiev a fost Vartolomei Măzereanu. Într-un act din 1776, titlatura lui Măzereanu apare astfel: „măduțar academiștesc teologic, Kievului și îndreptătoru școlărilor domnești episcopeschi și mînașteschi a Moldovei — Vartolomei Măzereanu”. Din prima călătorie pe care a făcut-o în 1757, la Kiev, Vartolomei Măzereanu s-a întors înecat cu un mare număr de icoane și alte obiecte bisericesti, precum și cu o bogată experiență de traducător. A doua călătorie pe care a făcut-o în Rusia este pentru noi și mai interesantă întrucît de pe urma ei ne-au rămas unele însemnări de drum. Cînd la 16 decembrie 1769 a fost ales în calitate de profesor de cunoșcături al limbii și prețen al Rusiei, să facă parte din delegația diplomatică a moldovenilor care urma să se prezinte la Petersburg — formată din Inochentie, episcopul de Huși, logofătul Ionăță Palade, Spătarul Enache Milo și Eghemenul Venedict de Moldova — spre a aduce mulțumiri împărătesei Ecaterina pentru eliberarea țărilor romînești de sub jugul turcesc. Măzereanu se afla egumen la Solca. La Petersburg, delegația a ajuns la 9 martie 1770, iar primirea solemnă a moldovenilor a avut loc în ziua de Florii. Cu acest prilej, Inochentie de Huși a jînut o „orație” pe care i-a redactat-o egumenul. În scurtele sale note de călătorie, Vartolomei Măzereanu a însemnat popasurile, prizurile precum și evenimentele mai importante. Mai interesantă încă este partea în care el a descris „mergerea drumului nostru din Moldova la Petersburg”, în care se întrevăd indicii prețioase despre posibilitățile sale de descriere literară.

La fel de interesante sub raport literar sînt și însemnările din călătoria în Rusia făcute de preotul bănețean Mihăilă Popovici din Sin Miclăuș, sau cum se numește el însuși „hagi popa, Mihăilă Popovici, din cetate Timișvarului”.

Chiar titlul însemnărilor sale de drum — „Novini de înștiințări și întîmplări însemnare, ceale ce sa auze și să vede acum pe scurt însemnări în Petersburg, ceale mai însemnate lucruri întîmplare în țim de război, care le-am văzut și auzit, dar foarte pe scurt le-am scris acestea, trînd acolo în orașul împărătesc, eu, Popa Mihăilă Popovici, paroh al marelui Sint Miclăuș din Banatul Timișoarei” — ni-l arată ce pe un om dornic de cunoștințe, dublat de un intelectual bine informat. Ochiul lui se oprește cercetătorului cînd asupra soldaților „minunat rînduși” sau a ofițerilor „foarte împodobii”, cînd asupra minunatei arhitectonici a bisericilor, mai ales asupra celeia de la Peeterska.

Și acestea sînt numai cîteva mărturie, titule elemente, din bogata istorie a relațiilor romîno-ruse ce așteaptă abia să fie scrise.

Octavian Păun

A.R.L.U.S.

A 87-a aniversare a nașterii lui V. I. Lenin

Cu prilejul aniversării a 87 de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin, consiliile A.R.L.U.S. din Capitală și din țară au organizat numeroase manifestări. În întreprinderi și instituții au avut loc adunări festive, în cadrul cărora a fost evocată personalitatea marelui conducător al proletarietului. La Teatrul Municipal din Capitală a avut loc o seară de proză și poezie închinată marelui Lenin.

Seri literare s-au desfășurat și la casele de cultură din R. Vilcea, Cîmpulung, Găești — regiunea Pitești, în cluburile întreprinderilor și în cîmănele culturale sătești.

Consiliile A.R.L.U.S. din regiunile Constanța, Bacău, Suceava, Craiova, Pitești, au amenajat expoziții înfăți

Comentariile pe marginea schimbărilor ce au devenit necesare în conducerea industriei sovietice sînt din cele mai diferite. Ziaristi occidentali dormici de senzational, care au parcurut în viteză tezele raportului lui N. S. Hrusciov s-au dezumflat repede. Ei au mutat apoi tocul ros la un capăt în căutarea plină de meste moarte de pietrele și au conchis placid: nici o nouitate, nici un fel de slăbire a controlului, nici un semn că măcar una din fabrici va scăpa din mina comuniștilor.

Pentru orice om care are însă cit de cit simțul realității, importanța măsurilor preconizate este evidentă. Mărea capacitate industrială a Uniunii Sovietice (care a întrecut de pe acum din punct de vedere industrial țări ca Anglia și Franța și ocupă în prezent al doilea loc în lume) va crește și mai mult, cantitatea de mărfuri de toate felurile va sporii, Uniunea Sovietică va deveni mai puternică, mai bogată.

Un ziarist străin care a vizitat de curând Uniunea Sovietică s-a exprimat astfel despre proiectul de perfecționare a conducerii industriei: „Cînd un ȋriș crește în ritmul în care crește țara sovietică, e firesc ca hainele să-i rămîna mici”.

Nu știm dacă inginerul Leonov de la uzinele din Iaroslavl a făcut aluzie la aceste cuvinte atunci cînd pronunțîndu-se asupra tezelor raportului lui N. S. Hrusciov a spus: „Cămașa ne-a devenit strîmțată. A venit timpul s-o schimbăm”.

Lucrul e cit se poate de firesc: Uriașul își face baine noi, pe măsura lui!

„Steagul urmează comerțul”

„Viitorul centru al conflictului cu comunismul” este, după părerea unui purtător de cuvînt al comisiei de investigări a senatului american, nici mai mult nici mai puțin decît continentul african.

Prezicerea aceasta, oricît ar părea ea de curioasă, își are logica ei. Ea presupune o preținsă „infiltrație” comunistă destul de puternică în

„Africa. Prin această „infiltrație” se înțelege desigur la Washington terenul cîștigat în lupta popoarelor pentru scuturarea jugului colonialist. Exemplele Egiptului, Sudanului, Ghanai, lupta poporului din Algeria sau din Kenya sînt molipsitoare. Ea presupune, pe de altă parte, prezența americană pe continentul african. Acest din urmă element, în lumina unei serii de fapte pregătiri ale Washingtonului, arată o semnificație specială și explică lozincile de ultimă oră.

Intr-adevăr, recent Departamentul de stat s-a îmbogățit cu o nouă secție: cea a afacerilor africane. Faptul s-a petrecut imediat după întoarcerea vice-președintelui Nixon din turneul său african. Acesta recomandase în raportul său „ajutor economic” pentru anumite țări africane și crearea unei secții de felul celeia aprobate curînd după aceea de comisia de afaceri externe a senatului. Nixon nu era inovator în materie. El a fost precedat de vestita scoiseară a lui Nelson Rockefeller, care recomandase „măsurii economice” rapide pentru țările slab dezvoltate. Țările africane nu erau explicit numite, dar nu era necesară prea mare perspicacitate pentru a înțelege că se despre ele era vorba în forțele mare măsură. „Steagul urmează comerțul” amintise mărele magnat al petrolului. Or, comerțul american este interesat în exploatarea bogățiilor Liberiei, Etiopiei, Congo, ului, în scoaterea la lumină a inepulzabilelor rezerve de materii prime sahariene.

Cu alte cuvinte, e vorba de a găsi comerțului american pretextul pentru prezența „steagului”. Așa s-a născut gogorita despre „pericolul comunist”. Mai mult decît atât: s-a și întrevăzut posibilitatea „viltorului conflict”.

Așa că, țările africane independente sau cele care năzuiesc la independență, trebuie să se pună în gardă împotriva generozității cu care politica yankele se grăbește să le întindă funia de ajutor.

„Spiritul de la Rapallo”

La 16 aprilie 1957 s-au împlinit 25 ani de la încheierea tratatului de la Rapallo între Uniunea Sovietică și Germania, un tratat care avea să se dovedească favorabil dezvoltării relațiilor politice și economice normale dintre cele două țări.

Intr-un moment cînd Germania gemea sub greutatea reparațiilor impuse prin tratatul de la Versailles și cînd Uniunea Sovietică ieșea abia din lupta împotriva intervenției străine, delegațiile ambelor țări la conferința de la Genova au încheiat un tratat care marca renunțarea reciprocă la reparații sau despăgubiri, reluarea raporturilor diplomatice și consultarea normală și acordarea reciprocă a clauzelor naționale celor mai favorabile în acordurile economice. Și U.R.S.S. și Germania ieșeau astfel din izolarea în care se găseau: U.R.S.S. spărgea blocajul imperialist ridicat împotriva ei, Germania cîștiga posibilitatea de dezvoltare a comerțului său.

Presă sovietică și germană a înregistrat această aniversare tocmai în momentul publicării manifestului savanților atomiști vest-germani, adică tocmai în clipa cînd mai mult ca totdeauna, opinia publică germană a fost alarmată de grozăvia consecințelor unui război atomic pentru Germania occidentală. Savanții sovietici Korovin a scris cu acest prilej: „Ca exemplu de coexistență pașnică și de colaborare prietenească, acest tratat constituie o înnoțire istorică nu numai pentru noi, ci și pentru viltor”. A început să se vorbească chiar de „spiritul de la Rapallo” și numeroși oameni politici din Germania federală au subliniat necesitatea reînnoirii lui în orice ocazie schimbîndu-se de mesaje între premierul Bulganin și cancelarul Adenauer.

Se pare însă că guvernărilor de la Bonn nu le surdise reinvoarea unui asemenea spirit. Von Eckhardt, șeful

broșului de presă al guvernului, a declarat că el știe numai de tratate, de conținutul lor și nu de urechii „spirit” careace și că în ceea ce privește tratatele, Germania federală este legată numai de tratatele de la Paris. Este o luare de poziție destul de imprudentă. Ea dovedește doar că piloții politici externe federali fac tot posibilul ca să abată nava din calea brizei înviorătoare care a suflat la Rapallo Dar, jugînd de Rapallo, oșumiți domni de la Bonn n-ar trebui să uite unde duce calea opusă.

Un început promițător

Și cu toate acestea, nu se poate fugi prea ușor de spiritul de la Rapallo. Nu atât amintirea lui, cit necesitatea coexistenței determină Germania federală să recurgă la unele acțiuni care, deși timidă sau controlate de aliații ei apuseni, fac totuși loc treptat unor posibilități de colaborare. Mîna întinsă de mesele lui N. A. Bulganin, chiar dacă nu a fost strînsă cu tot entuziasmul nu a fost nici respinsă. Ce s-ar fi putut spune într-un caz contrar opiniei publice germane, care este azi atât de îngrijorată de perspectivele unui război atomic, în care Germania ar deveni primul și unul din principalele cîmpuri de operații?

Cancelarul Adenauer a răspuns celui de al doilea mesaj al premierului sovietic. Scrierile repetate cunoscutele lui cu privire la repatrierea cetățenilor germani care s-au mai aflat în U.R.S.S. și în Germania, nu le poate bineînțeles infirma. Răspunsul cancelarului federal a fost însoțit de o notă adresată de ambasadorul R.F. Germane la Moscova. Acest lucru arată că discuțiile au început să depășească stadiul inițial al contactelor dintre președinții de consilii și au intrat în faza schimburilor de vederi între guverne.

Nota germană prevede tratative cu privire la dezvoltarea pe viitor a schimburilor comerciale dintre cele două țări și la repatrierea cetățenilor germani. Se propun, de asemenea, tratative pentru un acord asupra drepturilor consulare. O delegație condusă de un ambasador va duce tratative la Moscova, iar acordurile încheiate vor fi semnate la Bonn. Data începerii tratatelor, care va fi apropiată, urmează să fie stabilită de comun acord, pe cale diplomatică.

Ne aflăm deci în fața unui început bun, pentru care a trecut timpul destul de lung și pe care reluarea relațiilor diplomatice ne îndreptățește să-l sperăm mult mai apropiat. Greutăți sînt și vor mai fi, dar simplul fapt al menținerii pe terenul tratatelor nu constituie numai un cîștig de timp, ci și o sporire a șanselor unei înțelegeri favorabile ambilor parteneri.

Deziceri semnificative

„Piața comună” a strînit numeroase și puternice deziceri nu numai în sinul țărilor semnatare ale acordurilor de la Roma, dar și în cîteva state, ale căror guverne au fost sondate în legătură cu aderarea ulterioară la aceste acorduri.

„Piața comună” a strînit numeroase și puternice deziceri nu numai în sinul țărilor semnatare ale acordurilor de la Roma, dar și în cîteva state, ale căror guverne au fost sondate în legătură cu aderarea ulterioară la aceste acorduri.

Deziceri semnificative

„Piața comună” a strînit numeroase și puternice deziceri nu numai în sinul țărilor semnatare ale acordurilor de la Roma, dar și în cîteva state, ale căror guverne au fost sondate în legătură cu aderarea ulterioară la aceste acorduri.

Deziceri semnificative

„Piața comună” a strînit numeroase și puternice deziceri nu numai în sinul țărilor semnatare ale acordurilor de la Roma, dar și în cîteva state, ale căror guverne au fost sondate în legătură cu aderarea ulterioară la aceste acorduri.

Deziceri semnificative

„Piața comună” a strînit numeroase și puternice deziceri nu numai în sinul țărilor semnatare ale acordurilor de la Roma, dar și în cîteva state, ale căror guverne au fost sondate în legătură cu aderarea ulterioară la aceste acorduri.

Deziceri semnificative

„Piața comună” a strînit numeroase și puternice deziceri nu numai în sinul țărilor semnatare ale acordurilor de la Roma, dar și în cîteva state, ale căror guverne au fost sondate în legătură cu aderarea ulterioară la aceste acorduri.

Deziceri semnificative

„Piața comună” a strînit numeroase și puternice deziceri nu numai în sinul țărilor semnatare ale acordurilor de la Roma, dar și în cîteva state, ale căror guverne au fost sondate în legătură cu aderarea ulterioară la aceste acorduri.

Deziceri semnificative

„Piața comună” a strînit numeroase și puternice deziceri nu numai în sinul țărilor semnatare ale acordurilor de la Roma, dar și în cîteva state, ale căror guverne au fost sondate în legătură cu aderarea ulterioară la aceste acorduri.

Deziceri semnificative

„Piața comună” a strînit numeroase și puternice deziceri nu numai în sinul țărilor semnatare ale acordurilor de la Roma, dar și în cîteva state, ale căror guverne au fost sondate în legătură cu aderarea ulterioară la aceste acorduri.

Deziceri semnificative

„Piața comună” a strînit numeroase și puternice deziceri nu numai în sinul țărilor semnatare ale acordurilor de la Roma, dar și în cîteva state, ale căror guverne au fost sondate în legătură cu aderarea ulterioară la aceste acorduri.

Deziceri semnificative

„Piața comună” a strînit numeroase și puternice deziceri nu numai în sinul țărilor semnatare ale acordurilor de la Roma, dar și în cîteva state, ale căror guverne au fost sondate în legătură cu aderarea ulterioară la aceste acorduri.

Știri

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.

vineri

Reprezintii singeroase în Cuba. Presa anunță noi ciocniri între mercenarii dictatorului Batista și răsculații. În cursul unei manifestații polițiene a ucis 4 studenți.